

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. vasario 16 d.
(OR. en)

6318/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0039 (COD)

ESPACE 12	MI 117
RECH 90	CSC 45
COMPET 100	CSCGNSS 1
IND 43	CFSP/PESC 172
EU-GNSS 6	CSDP/PSDC 72
TRANS 86	CODEC 168
AVIATION 31	IA 14
MAR 25	CADREFIN 16
TELECOM 59	

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriui Jeppe TRANHOLMUI-MIKKELSENUI
Komisijos dok. Nr.:	COM(2022) 57 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2022) 57 final.

Pridedama: COM(2022) 57 final

Strasbūras, 2022 02 15
COM(2022) 57 final

2022/0039 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa

{SEC(2022) 77 final} - {SWD(2022) 30 final} - {SWD(2022) 31 final}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Bendrasis šio pasiūlymo tikslas – sukurti saugią Sąjungos palydovinio ryšio sistemą (toliau – Programa), kuria būtų užtikrinamas pasaulinio masto saugių, lanksčių ir atsparių palydovinio ryšio paslaugų teikimas Sąjungai ir valstybių narių valdžios subjektams.

Palydoviniu ryšiu užtikrinama visuresė aprėptis, kuria papildoma antžeminių tinklų (žemėje nutiestos kabelinės jungtys, pvz., šviesolaidinis plačiajuostis ryšys arba belaidis ryšys) aprėptis. Palydovinis ryšys gali būti priemonė sklandžiam skaitmeniniam ryšiui diegti vietovėse, kuriose nėra antžeminių tinklų (pvz., vandenynuose, skrydžių metu arba atokiose vietovėse / salose, kurios nepatenka į korinio arba plačiajuosčio ryšio aprėptį), kuriose jie buvo sunaikinti (pvz., per potvynius ar miškų gaisrus) arba kuriose negalima kliautis vietos tinklais ryšiui palaikyti (esant krizinei situacijai, diplomatinėms tarnyboms vykdant diplomatinės misijas trečiosiose šalyse arba vykdant slaptas vyriausybės operacijas).

GOVSATCOM yra su nacionaliniu saugumu glaudžiai susijęs strateginis turtas, kuriuo naudojasi dauguma valstybių narių. Viešojo sektoriaus naudotojai linkę teikti pirmenybę Vyriausybei priklausantiems¹ arba viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės sprendimams², arba naudojasi konkrečių akredituotų privačių paslaugų teikėjų teikiamomis galimybėmis. Šiais sprendimais naudojamosi vykdant stebėjimo operacijas, krizių valdymą, įskaitant civilinės saugos užtikrinimo ir humanitarines operacijas gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių atveju, taip pat siekiant sujungti ir apsaugoti pagrindines infrastruktūras.

Dėl reikiamų investicijų masto ir sudėtingumo, taip pat dėl sinergijos, kurią galėtų sukurti bendri pajėgumai, jau 2013 m. pripažinta, kad GOVSATCOM³ yra perspektyvi Sąjungos iniciatyvų sritis, kurią plėtojant galima realiai prisidėti prie tikslų, kuriais siekiama stiprios, saugios ir atsparios Europos Sąjungos. Dabar jis yra neatsiejama Europos kosmoso strategijos⁴, Europos gynybos veiksmų plano⁵ ir Visuotinės Europos Sąjungos strategijos dalis. Vėlesnėse Tarybos išvadose⁶ Sąjungos vyriausybinių palydovinio ryšio infrastruktūros sąvoka visada vertinta palankiai.

2021m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos priimtas reglamentas, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (toliau – Kosmoso reglamentas), buvo pirmas žingsnis šio atsparumo tikslo link, sukuriant specialų Sąjungos kosmoso programos komponentą GOVSATCOM. Juo siekiama optimizuoti esamų vyriausybinių naudotojų palydovinio ryšio pajėgumų naudojimą, sutelkiant turimus nacionalinius ir privačius ES palydovinio ryšio išteklius ir jais dalijantis. Dėl riboto palydovo naudojimo laikotarpio (geostacionariosios orbitos (GEO) palydovų atveju – maždaug 15 metų) per ateinančią dešimtmetį reikės papildyti keletą vyriausybės priklausančių infrastruktūrų, kurios bus

¹ Vyriausybinių sprendimų SATCOM savininkai yra Prancūzija, Vokietija, Graikija, Italija, Liuksemburgas ir Ispanija.

² Pavyzdžiui, Vokietijos „Satcom BW“ arba Liuksemburgo „GovSat“.

³ [2013 m. gruodžio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvados.](#)

⁴ Europos kosmoso strategija, COM(2016) 705 final.

⁵ Europos gynybos veiksmų planas, COM(2016) 950 final.

⁶ [2013 m. gruodžio mėn. EUCO](#), [2014 m. gruodžio mėn. COMPET taryba \(kosmosas\)](#), [2015 m. gegužės mėn. FAC \(gynyba\)](#).

GOVSATCOM išteklių telkimo ir dalijimosi jais dalis⁷. Dėl šios priežasties Reglamente (ES) 2021/696 numatyta, kad reikia įvertinti palydovinio ryšio naudotojų poreikių raidą. Pagal reglamentą, jei atlikus šį vertinimą „paaiškėtų, kad laikantis tokio principo kintanti paklausa negali būti patenkinta, turėtų būti galima priimti sprendimą pereiti prie antrojo etapo ir sukurti papildomą specialią kosmoso infrastruktūrą arba pajėgumus įgyvendinant vieną ar kelias viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, pvz., su Sąjungos palydovų operatoriais“.

Ši naudotojų poreikių raida buvo pagrįsta keliais tyrimais⁸. Tradiciškai palydovinis ryšys naudojamas sudaryti sąlygas kalbiniam ryšiui ir duomenų perdavimui atokiauose vietovėse (pvz., jūroje), tačiau naudojimo atvejų pobūdis sparčiai kinta, todėl reikia užtikrinti nedidelę ryšių delką⁹ ir pasaulinę aprėptį. Nors palydovinis ryšys daugiausia užtikrinamas geosinchroniniais (GEO) erdvėlaiviais, dėl technikos pažangos sudarytos sąlygos kurti negeostacionariosios orbitos (NGSO) ryšių grupes, apimančias žemosios Žemės orbitos (LEO) ir vidutinės Žemės orbitos (MEO) palydovus, ir siūlyti šiuos kintančius naudotojų poreikius tenkinančius pajėgumus.

Didėjant hibridinių ir kibernetinių grėsmių mastui ir gaivalinių nelaimių tikimybei, valstybiniais subjektams reikalingas didesnis saugumas, patikimumas ir atitinkamų palydovinio ryšio sprendimų prieinamumas. Dėl augančio kvantinių kompiuterių naudojimo kyla papildoma grėsmė. Numatoma, kad naudojantis iš esmės pagerintais kvantinių kompiuterių pajėgumais bus galima iššifruoti šiuo metu užšifruotą turinį. Įgyvendinant Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūros (EuroQCI)¹⁰ iniciatyvą siekiama sukurti ateities iššūkiams parengtas kriptografines sistemas, kad būtų galima užtikrinti beprecedentį ryšio saugumo lygį, siekiant užkirsti kelią būsimoms kvantinės kompiuterijos atakoms. Iniciatyva EuroQCI šiuo metu finansuojama pagal programą „Europos horizontas“, Skaitmeninės Europos programą, taip pat Europos infrastruktūros tinklų priemonės skaitmeninės ekonomikos sektoriaus dalį. Be to, Komisijos strateginio prognozavimo ataskaitoje¹¹ nurodoma, kad skaitmeninis hipersusietumas ir technologinė transformacija bus vienos iš ateinančius penkiasdešimt metų vyraujančių didžiųjų tendencijų, kurias lemia beprecedentė paslaugų paklausa, pavyzdžiui, duomenų ekonomikoje ir finansų sektoriuje.

Dėl šios pažangos visuotinį palydovinio ryšio junglumą vis dažniau linkstama laikyti strateginiu turtu. Tuo tikslu vykdomi keli svarbūs ne ES vyriausybių remiami projektai, kuriais siekiama įvairių strateginių junglumo tikslų¹². Šiomis strateginėmis infrastruktūromis, kurias ėmė kurti visos didžiosios kosmoso politiką vykdančios valstybės, pabrėžiamas didėjantis visuotinis poreikis vyriausybės tarnyboms užtikrinti atsparų junglumą ne tik

⁷ [„Palydovinis ryšys ES saugumo politikai ir infrastruktūrai remti“ \(angl. „Satellite Communication to support EU Security Policies and Infrastructures“\), PwC \(2016 m.\).](#)

⁸ Visų pirma pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Horizontas 2020“ finansuojamomis Europos lygmens tinklaveikos palydovinių telekomunikacijų srityje veiksmų gairėmis, skirtomis vyriausybiniams naudotojams, siekiant užtikrinti saugias, sąveikas, novatoriškas ir standartizuotas paslaugas (angl. *European Networking for satellite Telecommunication Roadmap for the governmental Users requiring Secure, interoperable, Innovative and standardised services*) ([ENTRUSTED](#)), taip pat tyrimu „Pagrindiniai saugaus, kosmoso technologijomis grindžiamo junglumo sistemos kūrimo elementai“ (angl. *Building Blocks Towards a Secure Space Connectivity System*) (DEFIS/2020/OP/008).

⁹ Delsa – laukimo laikas perduodant duomenis į palydovą ir iš jo, matuojamas milisekundėmis (ms).

¹⁰ [Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūros \(EuroQCI\) deklaracija.](#)

¹¹ [Strategic Foresight Report 2021 en.pdf \(europa.eu\).](#)

¹² Pavyzdžiui, JAV Kosmoso plėtros agentūros projektas „Transport Layer“, kurį įgyvendinant naudojama nuo 300 iki daugiau kaip 500 palydovų, esančių žemojoje Žemės orbitoje, 750–1 200 km aukštyje virš jūros lygio, grupė arba Rusijos kosmoso agentūros „Roscosmos“ projektas „Sfera“, kurį įgyvendinant naudojama 870 km aukščio orbitoje esančių 640 palydovų grupė.

siekiant remti savo saugumo operacijas, bet ir sujungti ypatingos svarbos infrastruktūros objektus, valdyti krizes, taip pat remti sienų ir jūrų stebėjimą.

Kol kas nei žemojoje Žemės orbitoje (LEO), nei vidutinėje Žemės orbitoje (MEO) nėra veikiančių ar kuriamų ES išteklių, kuriuos naudojant būtų galima patenkinti kintančius vyriausybės naudotojų poreikius. Visi esami palydovinio ryšio pajėgumai, kuriais valstybės narės naudojasi teikdamos vyriausybines paslaugas, grindžiami nedideliu GEO išteklių, daugiausia apimančių Europą, kiekiu. Dauguma pajėgumų skirti naudoti karinėse misijose, taikant griežtą valdymo kontrolę (nuo nuosavos infrastruktūros iki griežtais reikalavimais grindžiamų viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių). Be to, naudojant šiuos palydovinio ryšio pajėgumus teikiamos paslaugos yra pritaikytos konkrečioms kariniams poreikiams, visų pirma susijusiems su dažniu, šifravimu, signalų specifika, naudotojų terminalu ir slaptumo lygmeniu, todėl jos negali būti naudojamos daugumoje civilinių vyriausybinių taikomųjų programų.

Dėl technologinės pažangos nedidelės ryšio delsos srityje, JAV, Kinijoje ir Rusijoje sukurtos įvairios didelės ne ES palydovų grupės, teikiant valstybinį finansavimą arba subsidijas. Be to, dėl smarkiai išaugusio šių didelių palydovų grupių skaičiaus trūksta neužimtų dažnių ir orbitos laiko tarpų. Dėl to ir dėl ribotos GOVSATCOM pajėgumų naudojimo trukmės reikia skubiai sukurti kosmoso technologijomis grindžiamo ES saugaus ryšio sistemą. Programa būtų siekiama išnaudoti vyriausybinių palydovinio ryšio paslaugų pajėgumus ir užpildyti jų galimybių spragas.

Vykdamą programą taip pat turėtų būti sudaromos sąlygos privačiam sektoriui teikti komercinio palydovinio ryšio paslaugas. Teikiant tokias komercines paslaugas visų pirma būtų sudaromos sąlygos visoje Europoje naudotis sparčiuoju plačiajuosčiu ryšiu ir sklandžiu junglumu, panaikinant nejautrumo dažniui sritis ir didinant sanglaudą tarp valstybių narių teritorijų, įskaitant kaimo, periferines, atokias ir izoliuotas vietas bei salas, ir būtų užtikrinamas ryšis strateginės svarbos geografinėse vietovėse už Sąjungos ribų.

Remiantis poveikio vertinimu, viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė yra tinkamiausias įgyvendinimo modelis siekiant užtikrinti galimybes siekti programos tikslų. Taip būtų galima remtis esama ES palydovinio ryšio technologine ir infrastruktūros baze ir teikti patikimas ir novatoriškas vyriausybines paslaugas, o privačiojo sektoriaus partneriai galėtų išplėsti programos infrastruktūrą papildomais pajėgumais komercinėms paslaugoms teikti. Be to, taip būtų optimizuojamos diegimo ir veiklos išlaidos, nes būtų dalijamasi vyriausybės ir komercinėms infrastruktūroms bendrų komponentų kūrimo ir diegimo išlaidomis, taip pat veiklos išlaidomis, nes būtų sudaromos sąlygos pajėgumų pasidalijimui dideliu mastu. Taip būtų skatinamos inovacijos, visų pirma mažųjų ir vidutinių įmonių ir startuolių, diegiančių naujoviškas kosmoso technologijas ir praktinius sprendimus (naujoji kosmoso industrija), sudarant sąlygas viešiesiems ir privatiesiems partneriams dalytis mokslinių tyrimų ir plėtos rizika.

Vykdamą šią programą:

- mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos finansavimui bus skiriama tam tikra programos „Europos horizontas“ 4 veiksmų grupės komponentų dalis, kad viešieji ir privatieji partneriai galėtų dalytis mokslinių tyrimų ir plėtos rizika, be kita ko, susijusia su galimomis technologijomis, kurios būtų sukurtos plėtojant naująją kosmoso industriją;
- pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) tam tikra „Globalios Europos“ veiklos dalis bus skirta sudaryti sąlygas viešiesiems ir privatiesiems partneriams dalytis junglumo sistemos

diegimo ir eksploatavimo rizika, tokiu būdu tarptautiniams partneriams bus galima teikti įvairias padidintos naudos paslaugas;

- tam tikra Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponento dalis bus skirta veiklai, susijusiai su GOVSATCOM centru, kuris bus saugaus ryšio sistemos antžeminės infrastruktūros dalis, kūrimu.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Siūloma programa dera su esama ES kosmoso politika. Visų pirma programa būtų stiprinami ES kosmoso pajėgumai, kuriuos šiuo metu sudaro ES palydovinės navigacijos ir Žemės stebėjimo sistemos, atitinkamai vadinamos GALILEO ir „Copernicus“ sistemomis, taip pat informuotumo apie padėtį kosmose pajėgumai. Programa grindžiama Sąjungos kosmoso programos ES GOVSATCOM komponentu.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas dera su keliomis kitomis Sąjungos politikos sritimis. Visų pirma teikiant vyriausybines paslaugas būtų užtikrinama didesnė sanglauda, įgyvendinama Sąjungos skaitmeninė ir kibernetinio saugumo strategijomis, užtikrinant Europos infrastruktūros, tinklų ir ryšių vientisumą ir atsparumą. Programa būtų vykdoma ES ir būtų užtikrinamas labai aukštas saugumo lygis, taip stiprinant gebėjimą integruotais ES veiksmais reaguoti į grėsmes saugumui, kaip raginama **ES saugumo sąjungos strategijoje** ir Visuotinėje **Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje**. Teikiant šias paslaugas būtų užtikrinamas ryšys tokiose **strateginėse srityse**, kaip Arktis ir Afrika, laikantis politikos tikslų šiuose regionuose ir **strategijos „Global Gateway“**.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Pasiūlymas grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 189 straipsnio 2 dalimi, kuri yra su Europos kosmoso politika susijusių Sąjungos priemonių patvirtinimo teisinis pagrindas.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Dėl pasaulinio junglumo masto ir jo pobūdžio šis klausimas negali būti sprendžiamas vietos lygmeniu ir net regioniniu lygmeniu.

Programa būtų papildyti esami ES GOVSATCOM susitarimai dėl esamų vyriausybinio palydovinio ryšio pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais. Tačiau nė viena ES valstybė narė viena nėra pajėgi patenkinti visų kintančių naudotojų poreikių ir padengti susijusių išlaidų.

Įgyvendinant ES lygmens sprendimą kuriama pridėtinė vertė, nes imantis veiksmų ES lygmeniu ir juos koordinuojant būtų išvengiama pastangų dubliavimosi visoje Sąjungoje ir valstybėse narėse. Taip būtų geriau išnaudojamas turimas turtas, užtikrinamas didesnis saugumas ir atsparumas, visų pirma naudojant kvantinę kriptografiją, didesnė aprėptis ir įvairesnės paslaugos. Tai būtų naudinga ir kitų ES ir valstybių narių teminių politikos sričių atžvilgiu.

ES lygmens veiksmai yra naudingi, nes kuriama masto ekonomija. Atskirų naudotojų poreikiai valstybėse narėse paprastai yra įvairūs ir dažnai nenusipėjami apimties, pajėgumo, laiko ir vietos atžvilgiu. Visų naudojimo atvejų bendras vardiklis – lankstumo poreikis, nes

palydovinio ryšio pajėgumų poreikis dažnai nenuspėjamas ir kintantis. Kad būtų galima lanksčiai naudotis pajėgumais, reikia didelių investicijų.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlyme pateikiamos tik tos priemonės, kurias būtina taikyti siekiant pagrindinių šios programos tikslų. Visų pirma pasiūlyme apibrėžiami būtiniausi Europos saugaus ryšio sistemos sukūrimo ir tinkamų vyriausybinių palydovinio ryšio paslaugų teikimo reikalavimai. Šiuo atžvilgiu sistemos pajėgumai bus sukurti taip, kad jais būtų papildomi, *inter alia*, esami valstybių narių palydovinio ryšio pajėgumai ir būtų patenkinami planuojami papildomi pajėgumų poreikiai. Pasiūlymu neribojama valstybių narių valstybinių subjektų galimybė pasirinkti tuos pajėgumus, kuriais jie nusprendžia naudotis.

Tikimasi, kad įgyvendinant pasiūlymą bus daromas teigiamas šalutinis poveikis Sąjungos kosmoso sektoriui, įskaitant naująją kosmoso industriją. Be to, piliečiams bus naudingi geresni civilinės saugos veiklos rezultatai.

Galiausiai programai įgyvendinti skirtas biudžetas yra tinkamas nustatytiems tikslams pasiekti ir neviršija to, kas būtina. Programai įgyvendinti reikalingų lėšų suma nustatyta remiantis keliomis nuodugnėmis analizėmis ir įvertinimais, atliktais vykdant poveikio vertinimą ir aprašytais toliau.

- **Priemonės pasirinkimas**

Pirmenybė teikiama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui. Taip užtikrinamas vienodas ir tiesioginis nuostatų taikymas, būtinas veiksmingam programos įgyvendinimui, kartu užtikrinant tinkamą jos matomumą ir suteikiant jai įgyvendinti reikalingus finansinius išteklius.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Ši programa grindžiama informacija, surinkta vykdant ekspertų grupių posėdžius, viešas konsultacijas ir praktinius seminarus, kurių metu buvo išgirstos visų susijusių suinteresuotųjų šalių (valstybių narių ir sektoriaus atstovų) nuomonės. Konkreti informacija pateikiama toliau.

- Nuo 2016 m. įgyvendinant ES GOVSATCOM iniciatyvą suorganizuota daug ekspertų grupių posėdžių dalyvaujant valstybėms narėms, kuriuose aptarti vyriausybinių palydovinio ryšio poreikiai, pajėgumų telkimo ir dalijimosi jais aspektai, įgyvendinimo aspektai ir veiksmai, kurių reikia imtis siekiant kurti šią programą.
- 2021 m. įvyko daug dvišalių susitikimų su valstybėmis narėmis, kuriuose siekta išsiaiškinti konkrečius jų poreikius, susijusius su vyriausybiniu palydoviniu ryšiu, ir galimus susirūpinimą keliančius aspektus, susijusius su programa. Dauguma valstybių narių nurodė, kad jos neabejotinai pritaria programos įgyvendinimui ir jos bendriesiems tikslams.
- 2021 m. gegužės ir lapkričio mėn. Komisija valstybėms narėms surengė du praktinius seminarus pavadinimu „Saugus junglumas. Esama padėtis“ (angl. *Secure Connectivity - State of Play*). Šių praktinių seminarų metu buvo pristatyta pažanga,

padaryta atliekant saugaus junglumo techninį tyrimą, kartu su galimais sistemos eksploatavimo modeliais. Seminaruose valstybėms narėms buvo suteikta galimybė aktyviai dalyvauti, pateikti klausimus ir komentarus, į kuriuos buvo atsižvelgta rengiant šį pasiūlymą.

- 2021 m. birželio mėn. Komisija surengė saugaus junglumo seminarą Europos naujosios kosmoso industrijos ekosistemos tema (angl. *Secure Connectivity Workshop for the European New Space Ecosystem*). 458 dalyviai (įskaitant 196 MVĮ ir startuolius) aptarė novatoriškas saugaus junglumo programos idėjas ir galimą naujosios kosmoso industrijos vaidmenį.
- Atlikdama įžanginį poveikio vertinimą Komisija gavo grįžtamosios informacijos iš visuomenės, t. y. 13 suinteresuotųjų šalių atsiliepimus, kuriais atstovaujama ES retai apgyvendintų teritorijų grupės (1), privačių įmonių (8), verslo asociacijų (2), nevyriausybinių organizacijų (1) ir privataus piliečio (1) nuomonėms. Sektoriaus atstovai pritarė programos įgyvendinimui, o viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės metodui palaikė dauguma respondentų.

Valstybės narės iš esmės sutaria, kad reikia imtis veiksmų. Kelios valstybės narės pabrėžė, kad naudojant tik nacionalinius pajėgumus galėtų būti patenkinami trumpalaikiai poreikiai, tačiau ilginiui jų nepakaks. Kai kurios pajėgumų spragos (pvz., Arkties regione) jau yra užregistruotos. Be to, kelios valstybės narės patvirtino, kad jų vyriausybių poreikiai užtikrinti galimybę naudotis saugiu palydoviniu ryšiu didėja.

Valstybės narės taip pat pabrėžė, kad reikia įtraukti naująją kosmoso industriją, nes startuoliai įrodė, kad yra technologiškai pažangūs ir nori prisidėti prie novatoriškų sprendimų.

Žinių kūrimo etape ES kosmoso sektoriaus atstovai patvirtino, kad ES privačios įmonės neplanuoja pačios kurti palydovinio ryšio grupės, kuria būtų patenkinami kintantys ir didėjantys vyriausybių poreikiai, susiję su nedidele delta. Tačiau jie palankiai įvertino galimybę bendradarbiauti su ES kuriant tokią sistemą.

• **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Pasiūlymas taip pat grindžiamas vykdant tyrimą „Pagrindiniai saugaus, kosmoso technologijomis grindžiamo junglumo sistemos kūrimo elementai“¹³ surinktais duomenimis ir jo rezultatais.

Komisija taip pat pasamdė nepriklausomą konsultantą, kad jis padėtų analizuoti netiesioginę programos naudą teikdamas atitinkamą paramą renkant ekonometrinius duomenis ir juos analizuojant.

Galiausiai iš valstybių narių ir atitinkamų sektoriaus suinteresuotųjų šalių buvo surinkti kiekybiniai ir kokybiniai duomenys, kuriais grindžiamas šis pasiūlymas. Šis pasiūlymas taip pat grindžiamas Komisijos darbu, susijusiu su ES kosmoso programos GOVSATCOM komponentu ir iniciatyva EuroQCI, taip pat mokslinių tyrimų veikla, vykdoma pagal projektą ENTRUSTED¹⁴.

¹³ [DEFIS/OP/2020/008](#).

¹⁴ Europos lygmens tinklaveikos palydovinių telekomunikacijų srityje veiksmų gairės, skirtos vyriausybiniams naudotojams, siekiant užtikrinti saugias, sąveikas, novatoriškas ir standartizuotas paslaugas ([ENTRUSTED](#)) yra pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Horizontas 2020“ finansuojama mokslinių tyrimų programa.

- **Poveikio vertinimas**

Vadovaudamasi geresnio reglamentavimo politika, Komisija atliko poveikio vertinimą, siekdama nustatyti programą.

Remiantis poveikio vertinime nagrinėtomis problemomis, taip pat minėtomis pirmiau, suformuluoti trys konkretūs politikos tikslai:

- užtikrinti saugų palydovinį ryšį kintantiems visuomenės poreikiams patenkinti;
- didinti valstybių narių ir ES operacijų atsparumą užtikrinant prieigą prie saugaus palydovinio ryšio;
- užtikrinti, kad vyriausybės ryšių poreikių patenkinimas nebūtų labai priklausomas nuo ne ES infrastruktūros.

Siekiant panaikinti pajėgumų trūkumą, su kuriuo susiduriama teikiant saugias vyriausybines paslaugas, buvo svarstomos toliau pateiktos politikos galimybės, kad tikslai būtų pasiekti veiksmingiausiu ir efektyviausiu būdu.

Pagal atskaitos scenarijų ES nesiimtų jokių veiksmų, išskyrus tuos, kurių šiuo metu imamasi įgyvendinant iniciatyvą ES GOVSATCOM. Atskaitos tašku laikomas ES GOVSATCOM 1 etapo tęsimas, t. y. apsiribojama dabartiniu valstybių narių ir privačių palydovinio ryšio sistemų telkimu ir dalijimusi jomis. Tokio scenarijaus atveju atskiros valstybės narės arba ES bendrovės gali nuspręsti kurti naujas palydovinio ryšio paslaugas, kurių pajėgumų dalis gali būti parduodama ir prijungiama prie ES GOVSATCOM pajėgumų. Siekiant per iš pradžių numatytą laikotarpį pereiti prie ES GOVSATCOM 2 etapo, visais atvejais reikėtų teisėkūros procedūra priimamo akto, papildomo biudžeto ir prieinamo dažnio spektro.

Atliekant vertinimą taip pat buvo svarstoma, ar ES galėtų įsigyti saugias akredituotas paslaugas, teikiamas veikiančių viešojo arba privačiojo sektoriaus sprendimų, kurie šiuo metu yra tik užsienio rinkos paslaugų teikėjai (3 galimybė – ne ES palydovų grupė). Nors ES palydovinio ryšio rinka jau yra gerai išvystyta, šiuo metu nėra tokių ES paslaugų teikėjų, kurie galėtų patenkinti visus augančius ir kintančius vyriausybės poreikius. Tačiau paslaugų pirkimas iš ne ES privačių šaltinių nėra tinkamiausia galimybė saugumo ir atviro strateginio savarankiškumo atžvilgiu, nes valstybės narės ir ES institucijos, atsižvelgdamos į vyriausybės poreikius, reikalauja, kad būtų užtikrinta neribota prieiga prie ryšio paslaugų, be reikalavimo prašyti trečiosios šalies pritarimo. Taigi ši 3 galimybė neatitiktų konkrečių tikslų.

Todėl ES turi imtis veiksmų, kad užtikrintų šių paslaugų teikimą arba visiškai finansuodama ir pirkdama savo sistemą (1 galimybė – tik viešoji nuosavybė), arba naudodamasi privačiais ištekliais (2 galimybė – koncesijos sutartis su komercinio naudojimo teisėmis). Abiejų galimybių – 1 ir 2 – atveju, konkretūs tikslai būtų pasiekti tokiu pačiu mastu, tačiau pasirinkus 2 galimybę būtų galima sukurti didesnę ekonominę naudą.

1 ir 2 galimybėms bendra ekonominė nauda yra susijusi su naujos infrastruktūros, kurią naudojant būtų sukurta 17–24 mlrd. EUR bendrosios pridėtinės vertės ir papildomų darbo vietų ES kosmoso pramonėje, diegimu. Apskaičiuota, kad investuojant į kosmoso pradinės grandies sektoriaus infrastruktūrą poveikis kosmoso galutinės grandies sektoriuose bus šešis kartus didesnis už šias investicijas¹⁵. Šalutinis poveikis galutinės grandies sektoriuose sukuriamas juose naudojant kosmoso sektoriaus teikiamas paslaugas, technologijas ir duomenis, siekiant stiprinti savo verslą. Apskaičiuota, kad dėl to gaunama 10–19 mlrd. EUR bendrosios pridėtinės vertės.

¹⁵ [ES Taryba.ES kosmose.](#)

Pasirinkus 2 galimybę privatusis sektorius gali papildomai investuoti į komercinių paslaugų kūrimą taip sukuriant didesnę ekonominę naudą kosmoso galutinės grandies sektoriuje, nes šio pasirinkimo atveju galima pasinaudoti didelėmis komercinėmis rinkos galimybėmis. Privačiojo sektoriaus partneriams nusprendus kurti papildomą komercinių paslaugų infrastruktūrą, galėtų būti kuriama papildoma bendroji pridėtinė vertė ir dar daugiau darbo vietų ES kosmoso rinkoje – tiek kosmoso pradinės grandies sektoriuose, tiek jo galutinės grandies sektoriuose.

Vyriausybinių palydovinio ryšio socialinis poveikis kuriamas didinant ES infrastruktūros ir viešųjų paslaugų atsparumą taip gerinant ir jų veiklos rezultatų socialinį poveikį. Galimybėmis palaikyti ryšį ekstremaliųjų situacijų ir nelaimių atveju kuriama pridėtinė vertė piliečiams, taip pat už ypatingos svarbos infrastruktūros objektus atsakingiems asmenims, yra labai didelė. Ir šiuo atveju papildomomis investicijomis į komercinę infrastruktūrą būtų dar labiau didinamas socialinis poveikis.

2 galimybės atveju, kurią pasirinkus būtų kuriama papildoma infrastruktūra, įgyvendinant programą dėl sistemos gamybos ir įdiegimo būtų daromas poveikis aplinkai. Tačiau, palyginti su kitomis pramonės šakomis, gaminant erdvėlaivius išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra nedidelis. Be to, kuriant infrastruktūrą būtų laikomasi tarptautinių kosmoso aplinkos apsaugos standartų (pvz., Jungtinių Tautų Kosminės erdvės taikaus naudojimo komiteto (COPUOS) ir Tarpagentūrinio kosminių šiukšlių koordinavimo komiteto (IADC) Kosminių šiukšlių kiekio mažinimo gairių¹⁶), taip pat galiojančių nacionalinės teisės aktų¹⁷. Taip pat tikimasi, kad programa bus prisidedama prie teigiamo poveikio aplinkai, panašaus į tą, kuris daromas įgyvendinant sistemas GALILEO ir „Copernicus“, kurių atveju nustatyta, kad naudojant jų komponentus aplinkai teikiama nauda yra maždaug dvigubai didesnė nei jais sukuriamas aplinkosauginis pėdsakas. Aplinkosauginė nauda tai, pavyzdžiui, galimybė palydovinio ryšio paslaugas naudoti jūrų stebėjimui, prisidedant prie taršos nustatymo ir reagavimo atliekant aplinkos stebėseną, ir galimybė užtikrinti sklandaus ryšio pajėgumus, kai sutrinka infrastruktūros veikimas, visų pirma dėl potvynių, uraganų ar kitų ekstremalių meteorologinių reiškinių, kylančių dėl klimato kaitos.

Galiausiai 2 galimybė turi papildomų privalumų, nes ją pasirinkus būtų:

- gerinamas vyriausybinių paslaugų teikimas (nedidelė delsa, atsparumas, saugumas, užtikrinta prieiga, nepriklausomas naudojimas);
- sudaromos sąlygos teikti papildomas komercines paslaugas (ekonomikos augimas, socialinė nauda);
- optimizuojamos Sąjungos biudžeto išlaidos, nes:
 - infrastruktūra būtų kuriama ir diegiama užtikrinant masto ekonomiją;
 - operacijos būtų vykdomos taikant pajėgumų pasidalijimą;
- numatyta diegti novatoriškas technologijas, visų pirma dalyvaujant naujai kosmoso industrijai (su technologijomis susijusios rizikos pasidalijimas tarp viešojo ir privačiojo sektorių).

Apskaičiuota, kad palydovinio ryšio pajėgumų, skirtų vyriausybės paklausai tenkinti, užtikrinimo išlaidos siekia apie 6 mlrd. EUR ir yra susijusios su vyriausybiniams paslaugoms

¹⁶ [IADC](#).

¹⁷ [Valstybių ir tarptautinių organizacijų patvirtintos Kosminių šiukšlių kiekio mažinimo gairės](#).

teikti reikalingos infrastruktūros diegimu. 2 galimybės atveju išlaidos dengiamos įnašu iš Sąjungos biudžeto, valstybių narių įnašais ir privačiojo sektoriaus įnašais.

2021 m. spalio 11 d. Reglamentavimo patikros valdybai buvo pateiktas poveikio vertinimo projektas. Valdybai pateikus neigiamą nuomonę dėl pirmojo poveikio vertinimo ataskaitos projekto, 2021 m. gruodžio 21 d. Valdybai buvo pateiktas antras poveikio vertinimo projektas. Valdyba, nors ir atkreipusi dėmesį į patobulinimus, padarytus atsižvelgus į jos pradines pastabas, 2022 m. sausio 12 d. vis dėlto nepakeitė neigiamos nuomonės, nes poveikio vertinime vis dar buvo didelių trūkumų, susijusių su: 1) problemos apibrėžimo, tikslų, galimybių, galimybių palyginimo kriterijų ir būsimų stebėsenos rodiklių apibrėžties analitiniu suderinamumu; 2) techninių sprendimų politikos galimybių pasirinkimo paaiškinimų nebuvimu; 3) tvarkaraščio ir finansavimo šaltinių nurodymo nebuvimu; 4) metodinių prielaidų ir nurodytų antrinių duomenų pagrįstumo aiškumu; 5) Programos suderinamumo su Klimato teisės akto tikslais paaiškinimo nebuvimu.

Todėl, siekiant atsižvelgti į Valdybos pastabas, pateiktas antrojoje neigiamoje nuomonėje, prie poveikio vertinimo pridedamas priedas, kuriame pateikiami papildomi paaiškinimai ir tam tikri įrodymai, susiję su sritimis, kurių atžvilgiu Valdyba savo nuomonėje pateikė konkrečių patobulinimo pasiūlymų.

Remiantis Europos Komisijos darbo metodais, už institucijų ryšius ir perspektyvas atsakingam pirmininko pavaduotojui suteikiamas įgaliojamas patvirtinti tolesnį iniciatyvos, dėl kurios Reglamentavimo patikros valdyba pateikė antrą neigiamą nuomonę, rengimą. Taip pat svarbu pažymėti, kad Reglamentavimo patikros valdybos nuomonės susijusios su poveikio vertinimo kokybės vertinimu, o ne susijusio pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto vertinimu.

Atsižvelgdama į šios programos politinę svarbą, veiksmų ėmimosi skubumą ir papildomus paaiškinimus bei įrodymus, kurie laikomi tinkamais, kad būtų pašalinti Reglamentavimo patikros valdybos nustatyti trūkumai ir aiškumo stoka, Komisija, taip pat atsižvelgdama į už institucijų ryšius ir perspektyvas atsakingo pirmininko pavaduotojo susitarimą, mano, kad tikslinga tęsti programos kūrimą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Netaikoma

- **Pagrindinės teisės**

Programa atitinka Pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija). Ją įgyvendinant valstybių narių vyriausybėms ir ES subjektams suteikiama galimybė naudotis bendra priemone – saugiu palydoviniu ryšiu. Programa didinamas saugumo srityje veikiančių subjektų veiklos veiksmingumas, todėl ją įgyvendinant gali būti padedama apsaugoti ir stiprinti piliečių teisę į saugumą (Chartijos 6 straipsnis) ir į diplomatinę arba konsulinę apsaugą, jiems gyvenant trečiojoje valstybėje (Chartijos 46 straipsnis). Įgyvendinant programą taip pat galima padėti užtikrinti geresnę asmens duomenų apsaugą (Chartijos 8 straipsnis), nes dėl didesnio palydovinio ryšio saugumo gerinamas informacijos saugumo užtikrinimo, susijusio su trečiųjų šalių veiksmais, visų pirma pasiklausymu ar apsimetinėjimu, lygis.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Sąjungos įnašas 2021–2027 m. yra 2 400 mln. EUR einamosiomis kainomis, iš kurių 1 600 mln. EUR bus panaudota įgyvendinant naują Sąjungos saugaus junglumo programą

2023–2027 m., o 800 mln. EUR – įgyvendinant kitas tris programas: 430 mln. EUR – įgyvendinant programą „Europos horizontas“, 220 mln. EUR – įgyvendinant Sąjungos kosmoso programą, 150 mln. EUR įgyvendinant Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP).

Išsami biudžetinė ir finansinė pasiūlymo dėl Sąjungos biudžeto struktūra pateikiama prie pasiūlymo pridėtoje finansinėje ataskaitoje ir bus įgyvendinta naudojant 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos esamus išteklius.

Sąjungos saugaus junglumo programai skiriama 1 600 mln. EUR, 260 mln. EUR sumažinant Sąjungos kosmoso programos biudžetą, 150 mln. EUR – Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“ (KVTBP) naujų uždavinių ir prioritetų biudžetą, 400 mln. EUR – Europos gynybos fondo (EGF) biudžetą, 440 mln. EUR – Skaitmeninės Europos programos (SEP) biudžetą ir 200 mln. EUR – Europos infrastruktūros tinklų priemonės (EITP) skaitmeninės krypties biudžetą; 50 mln. EUR skiriama iš nepaskirstytos DFP 1 išlaidų kategorijos maržos ir 100 mln. EUR – iš nepaskirstytos DFP 5 išlaidų kategorijos maržos.

Komisija siūlo sumažinti Europos kosmoso programos, EITP, EGF, SEP ir KVTBP finansinius paketus laikantis 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo, 18 punkte numatyto 15 proc. nuokrypio.

Pasiūlymo 14 straipsnyje nustatyta, kad programa bus įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą pagal Finansinį reglamentą arba taikant netiesioginį valdymą, biudžeto vykdymo užduotis pavedant Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytoms įstaigoms.

Numatomos programos išlaidos nustatytos atlikus išsamias analizes, grindžiamas Komisijos patirtimi, įgyta valdant ES kosmoso programą ir vykdant parengiamuosius tyrimus bei konsultacijas su suinteresuotosiomis šalimis. Numatomais reikalavimais dėl žmogiškųjų išteklių kompetencijos, nurodytais prie šio reglamento pridėdamoje finansinėje ataskaitoje, atsižvelgiama į esminį poreikį užtikrinti kvalifikacijos tobulinimo tęstinumą.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Pasiūlymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad programa įgyvendinama sudarant sutartis, įskaitant koncesijos sutartis, apibrėžtas Finansinio reglamento 2 straipsnio 14 dalyje, arba mišriąsias sutartis, bet jomis neapsiribojant.

Programa bus vertinama praėjus trejiems metams nuo reglamento įsigaliojimo, o vėliau – kas ketverius metus. Programos vertinime, vadovaujantis Komisijos geresnio reglamentavimo gairėmis, bus įvertintas programos veiksmingumas, efektyvumas, nuoseklumas ir ja kuriama ES pridėtinė vertė. Pagal pasiūlymo 37 straipsnį daugiausia dėmesio bus skiriama paslaugų, teikiamų įgyvendinant programą, veiksmingumui ir naudotojų poreikių raidai. Be to, bus atliktas ES tiekimo grandinės svarbiausių komponentų ir jos parengtumo vertinimas, siekiant užtikrinti, kad vyriausybės ryšių poreikių tenkinimas nebūtų labai priklausomas nuo ne ES infrastruktūros. Vertinimą atliks galutiniai naudotojai – ES institucijos ir agentūros, – koncesinininkas ir Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (EUSPA) kartu su Komisija.

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Pasiūlymą sudaro 11 skyrių. Jo struktūra pateikiama toliau.

I skyriuje pateikiamos bendrosios nuostatos, kuriomis nustatomas pasiūlymo dalykas – sukurti Sąjungos saugaus junglumo ryšių sistemą 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos laikotarpiui. Skyriuje taip pat nustatyti bendrieji ir konkretūs programos tikslai, taip pat jos taikymo sritis. Be to, skyriuje apibrėžiama programos infrastruktūra. Galiausiai skyriuje pateikiama nuostata, kurioje nurodoma, kad įgyvendinant programą remiamas novatoriškas ir konkurencingas Sąjungos kosmoso sektorius ir skatinama naujosios kosmoso industrijos ekosistema Sąjungoje, įskaitant MVL, startuolių ir novatorių iš visų Sąjungos valstybių narių dalyvavimą.

II skyriuje nustatytos ir apibrėžtos įgyvendinant programą teiktinos paslaugos. Be to, skyriuje nustatomos vyriausybinių paslaugų teikimo taisyklės ir apibrėžiami vyriausybinių paslaugų dalyviai ir naudotojai.

III skyriuje nustatytas programos finansavimo mechanizmas. Jame apibrėžiami finansavimo srutai ir nustatomas Sąjungos biudžeto įnašo finansinis paketas.

IV skyriuje nustatytos programos įgyvendinimo, vykdomo pagal sutartis, kurias Komisija sudaro su rangovu, taisyklės. Tokia sutartis sudaroma laikantis 17 straipsnyje nustatytų viešųjų pirkimų principų ir atitinkamų Finansinio reglamento nuostatų ir gali būti sudaroma kaip koncesijos sutartis arba mišrioji sutartis. Jei koncesijos sutarties arba mišriosios sutarties sudarymas pasirodys neperspektyvus, remiantis 3 dalimi Komisijai suteikiamas įgaliojimas įgyvendinti programą sudarant prekių ir (arba) paslaugų arba darbų sutartį. Šiame skyriuje taip pat nustatytos taisyklės, kuriomis reglamentuojama turto, kuris yra šios infrastruktūros dalis, nuosavybė ir naudojimas.

V skyrius susijęs su programos valdymu. Jame išsamiai apibūdinami keturių pagrindinių šios programos dalyvių, t. y. Komisijos, Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros, valstybių narių ir Europos kosmoso agentūros, vaidmenys ir šių įvairių subjektų santykiai.

VI skyrius skirtas saugumui, kuris yra ypač svarbus atsižvelgiant į programos strateginį pobūdį bei kosmoso ir saugumo sąsajas. Turi būti pasiektas ir išlaikomas aukštas saugumo lygis, nustatant veiksmingas valdymo priemonės, daugiausia grindžiamas valstybių narių patirtimi ir Komisijos pastaraisiais metais įgyta patirtimi. Be to, kaip ir kitų programų, kuriose svarbus strateginis aspektas, atveju, turi būti atliktas šios programos nepriklausomas saugumo akreditavimas laikantis atitinkamų standartų šioje srityje.

VII skyriuje nustatyti kriterijai dėl trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimo programoje ir dėl trečiųjų valstybių bei tarptautinių organizacijų galimybių naudotis programos vyriausybinių paslaugomis.

VIII ir IX skyriuose išdėstytos nuostatos dėl atitinkamai programos programavimo ir vertinimo bei įgaliojimų perdavimo ir įgyvendinimo priemonių.

2022/0039 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

kuriuo nustatoma 2023–2027 m. Sąjungos saugaus junglumo programa

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 189 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros,
kadangi:

- (1) Sąjungos valstybiniais subjektams vis labiau reikia saugių ir patikimų palydovinio ryšio paslaugų, visų pirma todėl, kad jos yra vienintelė galimybė, tinkama tais atvejais, kai nėra antžeminių ryšio sistemų, sutrikdomas jų veikimas arba jos yra nepatikimos. Įperkama ir ekonomiškai efektyvi prieiga prie palydovinio ryšio taip pat yra būtina atokiuose regionuose, atvirojoje jūroje ir oro erdvėje. Pavyzdžiui, dėl didelės spartos plačiajuosčio ryšio trūkumo šiuo metu ribojamos galimybės visapusiškai išnaudoti naujų jutiklių ir platformų, naudojamų 71 proc. mūsų planetos, t. y. vandenynui, stebėti, galimybes, o palydoviniu ryšiu užtikrinama ilgalaikė nepertraukiama prieiga visame pasaulyje;
- (2) 2013 m. gruodžio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose palankiai įvertintas pasirengimas diegti naujos kartos vyriausybinių palydovinių ryšių glaudžiai bendradarbiaujant valstybėms narėms, Komisijai ir Europos kosmoso agentūrai (EKA). Vyriausybinių palydovinių ryšys taip pat įvardytas kaip vienas iš elementų 2016 m. birželio mėn. Visuotinėje Europos Sąjungos užsienio ir saugumo politikos strategijoje. Įgyvendinant vyriausybinių palydovinių ryšių siekiama prisidėti prie ES atsako į hibridines grėsmes ir remti ES jūrų saugumo strategiją ir Sąjungos Arkties politiką;
- (3) 2017 m. kovo 22 d. Tarybos Politinis ir saugumo komitetas patvirtino dokumentą „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikis naudoti vyriausybinių palydovinių ryšių“ (angl. *High Level Civil Military User Needs for Governmental Satellite Communications*)¹⁸, kurį EIVT parengė sujungusi karinių naudotojų reikalavimus, nustatytus Europos gynybos agentūros 2014 m. patvirtintame bendrame personalo tikslu, ir Komisijos surinktus civilinių naudotojų poreikius, siekdama sukurti dokumentą „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikis naudoti vyriausybinių palydovinių ryšių“;
- (4) 2021 m. balandžio 28 d. ES patvirtino Reglamento (ES) 2021/696 GOVSATCOM komponentą, kad užtikrintų ilgalaikį patikimų, saugių ir ekonomiškai efektyvių palydovinio ryšio paslaugų prieinamumą GOVSATCOM naudotojams. Reglamente (ES) 2021/696 numatyta, kad pirmajame GOVSATCOM komponento etape (maždaug iki 2025 m.) bus naudojami esami pajėgumai. Šiomis sąlygomis Komisija turėtų pirkti GOVSATCOM pajėgumus iš valstybių narių, kurios turi nacionalinių sistemų ir kosmoso pajėgumų, taip pat iš komercinių palydovinių ryšių ar paslaugų teikėjų, atsižvelgdama į esminius Sąjungos saugumo interesus. Šiame pirmajame etape GOVSATCOM paslaugas numatoma pradėti teikti taikant pakopinį principą. Tai taip pat grindžiama prielaida, kad jei pirmajame etape atlikus išsamią būsimos pasiūlos ir

¹⁸ CSDP/PSDC 152, CFSP/PESC 274, COPS 103.

paklausos analizę paaikėtų, kad laikantis tokio principo kintanti paklausa negali būti patenkinta, reikės pereiti prie antrojo etapo ir sukurti papildomą specialią kosmoso infrastruktūrą arba pajėgumus bendradarbiaujant su privačiuoju sektoriumi, pvz., su Sąjungos palydovų operatoriais;

- (5) dabar aišku, kad dabartiniais Sąjungos palydovinio ryšio ištekliais vyriausybinių naudotojų, siekiančių geresnių saugumo sprendimų, nedidelės delsos ir pasaulinės aprėpties, nauji poreikiai negali būti patenkinti. Nors dėl naujausios technikos pažangos sudarytos sąlygos kurti negeostacionariosios orbitos (NGSO) ryšių grupes ir jas naudojant palaipsniui teikti sparčiojo ir nedidelės delsos ryšio paslaugas, atsiranda galimybė kintančius vyriausybinių naudotojų poreikius patenkinti kuriant ir diegiant papildomą infrastruktūrą, nes šiuo metu Europos Sąjungoje galima teikti paraiškas skirti dažnius, reikalingus reikiamoms paslaugoms teikti. Jei galimybė jas teikti nebus naudojama, jos nustos galiojusios ir dažniai bus skiriami kitiems veikėjams. Kadangi dažniai tampa vis retesniu ištekliumi, ES šios galimybės gali nebegauti;
- (6) Europos Vadovų Tarybos 2019 m. kovo 21–22 d. išvadose pabrėžta, kad kurdama konkurencingą, saugią, įtraukią ir etišką skaitmeninę ekonomiką, kurioje užtikrinamas pasaulinio lygio junglumas, Sąjunga turi imtis papildomų veiksmų;
- (7) 2021 m. vasario 22 d. Komisijos komunikate „Civilinės, gynybos ir kosmoso pramonės sinergijos veiksmų planas“ nurodoma, kad ja siekiama visiems Europoje suteikti prieigą prie didelės spartos ryšio ir užtikrinti atsparią junglumo sistemą, leisiančią Europai neprarasti ryšio, kad ir kas atsitiktų¹⁹;
- (8) Sąjunga turėtų užtikrinti, kad kintantys vyriausybių poreikiai būtų tenkinami taikant atsparius, visuotinius, garantuojamus ir lanksčius palydovinio ryšio sprendimus, grindžiamus ES technologine ir pramonine baze, kad būtų didinamas valstybių narių ir Sąjungos institucijų operacijų atsparumas užtikrinant nenutrūkstamą prieigą prie palydovinio ryšio;
- (9) naudojant palydovinį ryšį gali būti didinamas bendras ryšių tinklų atsparumas. Kosmoso technologijomis grindžiama ryšių sistema yra vienintelė perspektyvi išeitis tais atvejais, kai antžeminių sistemų nėra, sutrikdomas jų veikimas arba jos yra nepatikimos. Pavyzdžiui, ja gali būti suteikiamos priemonės užmegzti skaitmeninį ryšį vietovėse, kuriose nėra antžeminių tinklų, be kita ko, vandenynuose ir skrydžių metu, taip pat atokiose vietovėse arba vietovėse, kuriose dėl gaivalinių nelaimių vietos tinklai buvo sunaikinti arba jais negalima kliautis krizinėse situacijose;
- (10) todėl svarbu sukurti naują Sąjungos saugaus junglumo programą (toliau – Programa), kad būtų sukurta Sąjungos palydovinio ryšio infrastruktūra, kuri turėtų būti grindžiama Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponentu ir kurią įgyvendinant taip pat turėtų būti naudojama papildomais nacionaliniais ir Europos pajėgumais, kuriais galima naudotis įgyvendinant Programą, ir toliau plėtoti Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūros (EuroQCI) iniciatyvą;
- (11) Programa turėtų būti užtikrinamas vyriausybinių paslaugų teikimas ir sudaromos sąlygos teikti komercines paslaugas naudojantis tam skirta vyriausybine ir komercine infrastruktūra. Todėl Programoje turėtų būti numatyti kūrimo ir patvirtinimo veiksmai, susiję su pradinės kosmoso ir antžeminės infrastruktūros įrengimu ir pradinės kosmoso infrastruktūros naudojimo pradžia. Programoje taip pat turėtų būti numatyta diegimo veikla, kuria siekiama užbaigti kurti ir kosmoso, ir antžeminę infrastruktūrą, reikalingą

¹⁹ COM(2021) 70 *final*.

vyriausybiniams paslaugoms teikti. Vyriausybinių paslaugų teikimas, infrastruktūros eksploatavimas, priežiūra ir nuolatinis tobulinimas ją įdiegus, taip pat ateities kartos vyriausybinių paslaugų kūrimas turėtų būti eksploatavimo veiklos dalis. Eksploatavimo veikla turėtų būti pradėta kuo greičiau, numatant pradinio paslaugų rinkinio paslaugas teikti ne vėliau kaip 2024 m., kad kintantys vyriausybinių naudotojų poreikiai būtų patenkinti kuo greičiau;

- (12) 2019 m. birželio mėn. valstybės narės pasirašė Europos kvantinės komunikacijos infrastruktūros (EuroQCI) deklaraciją, kuria jos sutarė bendradarbiauti su Komisija padedant EKA, kad būtų sukurta visą ES apimanti kvantinė komunikacijos infrastruktūra. Remiantis ta deklaracija, EuroQCI tikslas – įdiegti saugią sertifikuotą ištisinio kvantinio ryšio infrastruktūrą, kurią naudojant būtų sudaromos sąlygos itin saugiai perduoti ir saugoti informaciją ir duomenis ir galėtų būti susieti ypatingos svarbos viešųjų ryšių ištekliai visoje Sąjungoje. Tuo tikslu turėtų būti sukurta tarpusavyje sujungta kosmoso infrastruktūra ir antžeminė infrastruktūra, kad būtų galima kurti ir platinti kriptografinius raktus, grindžiamus kvantine informacijos teorija. Programa bus padedama siekti EuroQCI deklaracijos tikslų, nes bus sukurta EuroQCI kosmoso infrastruktūra, integruota į Programos kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą. Įgyvendinant programą EuroQCI kosmoso infrastruktūra turėtų būti kuriama dviem pagrindiniais etapais, t. y. preliminarus patvirtinimo etapu ir visiško parengimo naudoti etapu, kurie turėtų būti visiškai integruoti į Programą, įskaitant tinkamus tarppalydovinio junglumo ir duomenų perdavimo tarp palydovų ir žemės sprendimus. Inicatyva EuroQCI turėtų būti integruojama į Programos vyriausybinių infrastruktūrą, nes ją įgyvendinant bus sukurtos ateities iššūkiams parengtos kriptografinės sistemos, kurias taikant bus siūlomas beprecedenčio saugumo lygmens ryšys, atsilaukysiantis prieš būsimas kvantinės kompiuterijos atakas;
- (13) kad būtų optimizuoti visi turimi palydovinio ryšio ištekliai, siekiant užtikrinti prieigą tokiais nenumatytais aplinkybėmis, kaip gaivalinės nelaimės, ir veiklos efektyvumą bei kuo trumpesnę pasirengimo naudojimui laiką, reikia antžeminio segmento. Pastarasis turėtų būti sukurtas atsižvelgiant į eksploatacinius ir saugumo reikalavimus;
- (14) siekiant išplėsti Sąjungos palydovinio ryšio pajėgumus, į Programos infrastruktūrą turėtų būti integruota infrastruktūra, sukurta Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponento tikslais. Visų pirma į Programos antžeminę infrastruktūrą turėtų būti įtraukti GOVSATCOM centrai ir kiti antžeminio segmento ištekliai;
- (15) pagal Programą teikiamomis paslaugomis turėtų būti užtikrinamas ryšys tokiose strateginėse srityse, kaip Arktis ir Afrika, ir prisidedama prie geopolitinio atsparumo siūlant papildomą junglumą, atitinkantį politikos tikslus šiuose regionuose ir strategiją „Global Gateway“²⁰;
- (16) būtų tikslinga Programos tikslais pastatytuose palydovuose įrengti naudinguosius krovinius, kuriuos naudojant būtų sudaromos sąlygos didinti Sąjungos kosmoso programos komponentų pajėgumus ir teikti daugiau paslaugų, taip sudarant sąlygas vykdyti papildomas misijas Reglamente (ES) 2021/696 nustatytais sąlygomis. Galėtų būti siūlomos alternatyvios padėties nustatymo, navigacijos ir laiko matavimo paslaugos, papildančios sistemą GALILEO, užtikrinama mažesnė delsa siunčiant pranešimus per sistemas EGNOS / SBAS, siūlomi kosmoso technologijomis grindžiami kosmoso stebėjimo jutikliai ir padedama stiprinti esamus programas

²⁰

JOIN(2021) 30 *final*.

„Copernicus“ pajėgumus, visų pirma susijusius su ekstremaliųjų situacijų valdymo ir civilinės saugos paslaugomis;

- (17) siekiant užtikrinti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą ir vyriausybinių paslaugų saugumą ir vientisumą labai svarbu, kai įmanoma, Programos kosmoso išteklius paleisti iš valstybių narių teritorijos. Be to, naudojant mažuosius paleidimo įrenginius turima daugiau lankstumo, todėl kosmoso išteklius galima pradėti greitai naudoti;
- (18) svarbu, kad Sąjungai priklausytų visas materialusis ir nematerialusis turtas, susijęs su vyriausybine infrastruktūra, kartu užtikrinant, kad būtų laikomasi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, įskaitant jos 17 straipsnį. Nepaisant to, kad tas turtas priklauso Sąjungai, Sąjunga turėtų galėti, vadovaudamasi šiuo reglamentu ir, kai manoma, kad tai tikslinga, įvertinus kiekvieną konkretų atvejį, leisti juo naudotis trečiosioms šalims arba jį perleisti;
- (19) įgyvendinant Programą turėtų būti teikiamos paslaugos, kuriomis siekiama patenkinti vyriausybinių naudotojų poreikius. 2017 m. kovo mėn. Tarybos saugumo komiteto patvirtintame dokumente „Aukšto lygio civilinių ir karinių naudotojų poreikis naudoti vyriausybinių palydovinių ryšių“²¹ nustatyti trys vyriausybinių paslaugų naudojimo scenarijų ramsčiai: stebėjimas, krizių valdymas ir pagrindinių infrastruktūrų sujungimas ir apsauga;
- (20) vyriausybinių paslaugų eksploataciniai reikalavimai turėtų būti grindžiami naudojimo scenarijų analize. Remiantis šiais eksploataciniais reikalavimais, derinamais su saugumo reikalavimais ir kintančia vyriausybinių paslaugų paklausa, turėtų būti parengtas vyriausybinių paslaugų portfelis. Paslaugų portfelyje turėtų būti nustatytos pagrindinės teiktinos paslaugos. Vyriausybinių paslaugų portfelyje turėtų būti atsižvelgiama į GOVSATCOM paslaugų portfelį, sukurtą pagal Reglamentą (ES) 2021/696. Siekiant išlaikyti geriausią paklausos ir teikiamų paslaugų suderinamumą, vyriausybinių paslaugų portfelį reikėtų reguliariai atnaujinti;
- (21) palydoviniai ryšiai yra baigtinis išteklius, kurį riboja palydoviniai pajėgumai, dažnių ir geografinė aprėptis. Kad Programa būtų ekonomiškai efektyvi ir būtų galima pasinaudoti masto ekonomija, ją įgyvendinant reikia optimizuoti vyriausybinių paslaugų pasiūlos ir paklausos suderinimą. Kadangi tiek paklausa, tiek potenciali pasiūla laikui bėgant keičiasi, Komisija turėtų stebėti poreikius, kad galėtų pakoreguoti vyriausybinių paslaugų portfelį, kai tai atrodo būtina;
- (22) įgyvendinant Programą taip pat turėtų būti sudaromos sąlygos privačiajam sektoriui teikti komercines paslaugas. Teikiant tokias komercines paslaugas visų pirma būtų sudaromos sąlygos visoje Europoje naudotis sparčiuoju plačiajuosčiu ryšiu ir sklandžiu junglumu, panaikinant nejautrumo dažniui sritis ir didinant sanglaudą tarp valstybių narių teritorijų, įskaitant kaimo, periferines, atokias ir izoliuotas vietas bei salas, ir būtų užtikrinamas ryšis strateginės svarbos geografinėse vietovėse;
- (23) valstybės narės, Taryba, Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba (toliau – EIVT), taip pat Sąjungos agentūros ir įstaigos turėtų galėti tapti Programos dalyvėmis, jei jos nuspręstų suteikti įgaliojimus vyriausybinių paslaugų naudotojams arba galimybę naudotis pajėgumais, stotimis ar objektais. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimą, ar suteikti leidimą nacionaliniams vyriausybinių paslaugų naudotojams, priima valstybės narės, valstybės narės neturėtų būti įpareigosios tapti Programos dalyvėmis arba teikti prieglobą Programos infrastruktūrai;

²¹ EEAS(2017) 359.

- (24) kiekvienas Programos dalyvis turėtų paskirti kompetetingą saugaus junglumo instituciją, kuri stebėtų, ar naudotojai ir kiti Programoje dalyvaujantys nacionaliniai subjektai laikosi taikytinų taisyklių ir saugumo procedūrų, kaip nustatyta saugumo reikalavimuose;
- (25) šiame reglamente nustatomas finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai yra svarbiausia orientacinė suma metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip tai suprantama 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo²², 18 punkte;
- (26) programos tikslai dera su kitų Sąjungos programų, visų pirma programos „Europos horizontas“, sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695²³, Skaitmeninės Europos programos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/694²⁴, Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonės „Globali Europa“, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/947²⁵, Europos infrastruktūros tinklų priemonės, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1153²⁶, ir visų pirma Sąjungos kosmoso programos, sudarytos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/696²⁷, tikslais ir juos papildo;
- (27) mokslinių tyrimų ir inovacijų veiklos finansavimui bus skiriama tam tikra programos „Europos horizontas“ 4 veiksmų grupės komponentų dalis, susijusi su saugaus ryšio sistemos kūrimu ir patvirtinimu, įskaitant galimas technologijas, kurios būtų sukurtos plėtojant naują kosmoso industriją; pagal Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) tam tikra „Globalios Europos“ veiklos dalis bus skirta veiklai, susijusiai su sistemos eksploatavimu ir paslaugų teikimu pasauliniu mastu, dėl kurios tarptautiniams partneriams bus galima pasiūlyti įvairių paslaugų; Tam tikra Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponento dalis bus skirta veiklai, susijusiai su GOVSATCOM centru, kuris bus saugaus ryšio sistemos antžeminės infrastruktūros dalis, kūrimu. Pagal šias programas skiriamas finansavimas turėtų būti įgyvendinamas laikantis šių programų taisyklių. Kadangi tos taisyklės gali

²² OL L 433 I, 2020 12 22, p. 28.

²³ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/695, kuriuo sukuriamas bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L 170, 2021 5 12, p. 1).

²⁴ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/694, kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L 166, 2021 5 11, p. 1).

²⁵ 2021 m. birželio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/947, kuriuo nustatoma Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“, iš dalies keičiamas ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 466/2014/ES ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1601 ir Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 480/2009 (OL L 209, 2021 6 14, p. 1).

²⁶ 2021 m. liepos 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1153, kuriuo nustatoma Europos infrastruktūros tinklų priemonė ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1316/2013 ir (ES) Nr. 283/2014 (OL L 249, 2021 7 14, p. 38).

²⁷ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

labai skirtis nuo šiame reglamente nustatytų taisyklių, priimant sprendimą finansuoti veiksmus pagal programą „Europos horizontas“, KVTBP ir Sąjungos saugaus junglumo programą skirtomis lėšomis turėtų būti atsižvelgiama į poreikį veiksmingai pasiekti numatytus politikos tikslus;

- (28) dėl neišvengiamo Programos poveikio Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, ją įgyvendinant taip pat siekiama tikslų ir laikomasi principų, kurių siekiama ir laikomasi įgyvendinant Europos gynybos fondą, įsteigtą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/697²⁸. Todėl dalis tos programos finansavimo turėtų būti skiriama pagal šią Programą vykdomai veiklai, visų pirma veiklai, susijusiai su jos infrastruktūros diegimu, finansuoti;
- (29) šiai Programai taikomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046²⁹ (toliau – Finansinis reglamentas). Finansiniame reglamente nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine parama ir apmokėjimu išorės ekspertams;
- (30) pagal Finansinio reglamento 191 straipsnio 3 dalį tos pačios išlaidos jokiais aplinkybėmis negali būti finansuojamos iš Sąjungos biudžeto du kartus;
- (31) Komisija, atlikdama kai kurias su reglamentavimu nesusijusias užduotis, prireikus ir kiek tai būtina, turėtų galėti naudotis tam tikrų nepriklausomų šalių technine pagalba. Kiti Programos viešajame valdyme dalyvaujantys subjektai, vykdydami jiems pagal šį reglamentą pavestas užduotis, taip pat turėtų galėti naudotis ta pačia technine pagalba;
- (32) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus ir netiesioginį vykdymą tvarka ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Pagal SESV 322 straipsnį priimtos taisyklės taip pat apima bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimą;
- (33) pagal Programą sudarytos pirkimo sutartys dėl pagal Programą finansuojamos veiklos turėtų atitikti Sąjungos taisykles. Todėl Sąjunga taip pat turėtų būti atsakinga už tikslų, kurių turi būti siekiama viešųjų pirkimų srityje, nustatymą;
- (34) Finansinio reglamento 154 straipsnyje nustatyta, kad, remdamasi *ex ante* vertinimo rezultatais, Komisija turi galėti kliautis asmenų ar subjektų, kuriems pavesta įgyvendinti Sąjungos lėšas, sistemomis ir procedūromis. Prireikus atitinkamame susitarime dėl įnašo turėtų būti apibrėžti konkretūs tų sistemų ir procedūrų patikslinimai (priežiūros priemonės), taip pat galiojančių sutarčių tvarka;

²⁸ 2021 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/697, kuriuo įsteigiamas Europos gynybos fondas ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2018/1092 (OL L 170, 2021 5 12, p. 149).

²⁹ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

- (35) norint pasiekti Programos tikslus, svarbu turėti galimybę, kai tinkama, naudotis kosmoso srityje veikiančių Sąjungos viešųjų ir privačiųjų subjektų teikiamais pajėgumais ir tarptautiniu lygmeniu bendradarbiauti su trečiosiomis valstybėmis arba tarptautinėmis organizacijomis. Dėl tos priežasties būtina numatyti galimybę naudoti visas atitinkamas SESV ir Finansiniame reglamente numatytas priemones ir valdymo metodus, taip pat taikyti bendrų viešųjų pirkimų procedūras;
- (36) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013³⁰, Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95³¹, (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³² ir (ES) 2017/1939³³ Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteislingai išmokėtų ar neteislingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma, vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013, Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371³⁴, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Europos Audito Rūmams ir, kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;
- (37) siekiant užtikrinti Sąjungos finansinių interesų apsaugą, būtina nustatyti reikalavimą trečiosioms šalims, pagal kurį jos turi suteikti reikiamas teises ir prieigą atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;
- (38) viešojo ir privatačiojo sektorių partnerystė yra tinkamiausia sistema siekiant užtikrinti, kad būtų galima siekti Programos tikslų. ją įgyvendinant būtų sudaromos sąlygos remtis esama ES palydovinio ryšio technologine ir infrastruktūros baze ir teikti patikimas ir novatoriškas vyriausybės paslaugas, o privatusis partneris galėtų papildyti Programos infrastruktūrą papildomomis galimybėmis teikti komercines

³⁰ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

³¹ 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

³² 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

³³ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

³⁴ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

paslaugas prisidedamas savo papildomomis investicijomis. Be to, įgyvendinant tokią sistemą būtų optimizuojamos diegimo ir veiklos išlaidos, nes būtų dalijamasi vyriausybės ir komercinėms infrastruktūroms bendrų komponentų kūrimo ir diegimo išlaidomis, taip pat veiklos išlaidomis, nes būtų sudaromos sąlygos pajėgumų pasidalijimui dideliu mastu. Taip būtų skatinamos inovacijos, visų pirma susijusios su naująja kosmoso industrija, sudarant sąlygas viešiesiems ir privatiesiems partneriams dalytis mokslinių tyrimų ir plėtros rizika;

- (39) įgyvendinimo modelis galėtų būti grindžiamas koncesijos sutartimi arba kitais sutartimi įformintais susitarimais. Neatsižvelgiant į įgyvendinimo modelį, turėtų būti nustatyti keli pagrindiniai principai. Sutartyje turėtų būti aiškiai nustatyta, kaip viešojo ir privačiojo sektorių partneriai dalijasi užduotimis ir atsakomybę. Todėl turėtų būti vengiama pernelyg smarkiai kompensuoti privačiojo partnerio nedalyvavimą teikiant vyriausybines paslaugas, sudaromos sąlygos teikti privačiojo sektoriaus nustatytas komercines paslaugas ir tinkamai užtikrinama, kad vyriausybinių naudotojų poreikiai būtų prioritetas. Komisija turėtų galėti įvertinti ir patvirtinti tokias paslaugas, siekdama užtikrinti, kad būtų apsaugoti esminiai Sąjungos interesai ir programos tikslai ir kad būtų nustatytos tinkamos apsaugos priemonės siekiant užkirsti kelią galimam konkurencijos iškreipymui, atsirandančiam dėl komercinių paslaugų teikimo; tokios apsaugos priemonės galėtų būti vyriausybinių ir komercinių paslaugų sąskaitų atskyrimas, atviros, sąžiningos ir nediskriminacinės prieigos prie infrastruktūros, būtinos komercinėms paslaugoms teikti, užtikrinimas. Įgyvendinant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę turėtų būti skatinamas startuolių ir MVĮ dalyvavimas visoje koncesijos vertės grandinėje ir visose valstybėse narėse, taip skatinant novatoriškų ir perversminių technologijų plėtrą;
- (40) patikimam Programos viešajam valdymui užtikrinti reikia aiškiai paskirstyti įvairių susijusių subjektų pareigas ir užduotis, kad būtų vengiama bereikalingo veiklos dubliavimo, išlaidų viršijimo ir vėlavimo. Visi valdymo subjektai savo kompetencijos srityje ir vykdydami savo pareigas turėtų remti Programos tikslų įgyvendinimą;
- (41) valstybės narės seniai vykdo veiklą kosmoso srityje. Jos turi kosmosui skirtas sistemas, infrastruktūrą ir nacionalines agentūras bei įstaigas. Todėl jos gali reikšmingai prisidėti prie Programos, ypač jos įgyvendinimo. Jos galėtų bendradarbiauti su Sąjunga, kad skatintų Programos paslaugų ir taikomųjų programų naudojimą ir užtikrintų atitinkamų nacionalinių iniciatyvų ir Programos suderinamumą. Komisijai galėtų būti sudarytos sąlygos sutelkti valstybių narių turimas priemones, naudotis jų teikiama pagalba ir, laikantis abipusiai sutartų sąlygų, ji galėtų valstybėms narėms pavesti su reglamentavimu nesusijusias užduotis įgyvendinant Programą. Be to, atitinkamos valstybės narės turėtų imtis visų būtinų priemonių, kad užtikrintų jų teritorijoje įrengtos antžeminės infrastruktūros apsaugą. Be to, valstybės narės ir Komisija turėtų bendradarbiauti tarpusavyje ir su atitinkamomis tarptautinėmis organizacijomis ir priežiūros institucijomis, kad užtikrintų galimybes tinkamu lygmeniu ir užtikrinant tinkamą apsaugą naudotis dažniais, kurių reikia Programai, siekiant visapusiškai išplėtoti ir įdiegti teikiamomis paslaugomis grindžiamas taikomas programas, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo Nr. 243/2012/ES³⁵;

³⁵ 2012 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 243/2012/ES, kuriuo nustatoma daugiametė radijo spektro politikos programa (OL L 81, 2012 3 21, p. 7).

- (42) pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 17 straipsnį ir remdama bendruosius Sąjungos interesus, Komisija yra atsakinga už Programos įgyvendinimą, bendros atsakomybės prisiėmimą ir jos naudojimo skatinimą. Siekiant optimaliau panaudoti skirtingų suinteresuotųjų subjektų išteklius ir kompetenciją, Komisijai turėtų būti suteikta galimybė pagrįstomis aplinkybėmis pavesti tam tikras užduotis kitiems subjektams. Be to, kadangi Komisijai tenka bendra atsakomybė už Programą, ji turėtų nustatyti pagrindinius techninius ir eksploatacinius reikalavimus, būtinus sistemų ir paslaugų raidai įgyvendinti. Ji turėtų tai daryti pasikonsultavusi su valstybių narių ekspertais, naudotojais ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Galiausiai, vadovaujantis SESV 4 straipsnio 3 dalimi, Sąjungos naudojimasis savo kompetencija nereiškia, kad valstybės narės negali naudotis savąja. Tačiau, siekiant tinkamai panaudoti Sąjungos lėšas, būtų tikslinga, kad Komisija užtikrintų, kiek įmanoma, pagal Programą vykdomos veiklos suderinamumą su valstybių narių veikla;
- (43) Europos Sąjungos kosmoso programos agentūros (toliau – Agentūra) misija – prisidėti prie Programos įgyvendinimo, visų pirma saugumo akreditavimo srityje. Todėl Agentūrai turėtų būti pavestos tam tikros su tomis sritimis susijusios užduotys. Visų pirma, atsižvelgiant į Agentūros patirtį saugumo srityje, jai turėtų būti pavesta vyriausybinių paslaugų ir infrastruktūros saugumo akreditavimo užduotis. Be to, Agentūra turėtų atlikti Komisijos jai pavestas užduotis. Pavedant užduotis Agentūrai turėtų būti užtikrinami pakankami žmogiškieji, administraciniai ir finansiniai ištekliai;
- (44) remiantis Agentūros pastaraisiais metais sukaupta patirtimi valdymo, eksploatavimo ir paslaugų teikimo srityse, susijusiose su Sąjungos kosmoso programos GALILEO ir EGNOS komponentais, ji yra tinkamiausia įstaiga, prižiūrint Komisijai, vykdyti visas užduotis, susijusias su vyriausybės infrastruktūros eksploatavimu ir vyriausybinių paslaugų teikimu. Todėl Agentūrai turėtų būti pavesta eksploatuoti vyriausybines infrastruktūras ir teikti vyriausybines paslaugas;
- (45) siekiant užtikrinti vyriausybės infrastruktūros veikimą ir palengvinti vyriausybinių paslaugų teikimą, Agentūrai turėtų būti leidžiama sudarant susitarimus dėl įnašo patikėti konkrečią veiklą kitiems subjektams jų atitinkamos kompetencijos srityse, laikantis Komisijai taikomų netiesioginio valdymo sąlygų;
- (46) EKA yra daug praktinės patirties kosmoso srityje, įskaitant palydovinį ryšį, turinti tarptautinė organizacija, todėl ji yra svarbi įvairių Sąjungos kosmoso politikos aspektų įgyvendinimo partnerė. Šiuo atžvilgiu EKA turėtų turėti galimybę teikti Komisijai technines ekspertines žinias, be kita ko, rengiant Programos techninius aspektus. Šiuo tikslu EKA gali būti pavesta vykdyti Programos kūrimo ir patvirtinimo veiklą ir teikti paramą vertinant sutartis, sudarytas įgyvendinant Programą;
- (47) atsižvelgiant į su kosmosu susijusios veiklos svarbą Sąjungos ekonomikai ir Sąjungos piliečių gyvenimui, vienas iš pagrindinių Programos prioritetų turėtų būti aukšto saugumo lygio užtikrinimas ir išlaikymas, visų pirma siekiant apsaugoti Sąjungos ir valstybių narių interesus, įskaitant su įslaptinta ir kita neskelbtina neįslaptinta informacija susijusius interesus;
- (48) pagal ES sutarties 17 straipsnį Komisija yra atsakinga už programų, kurios pagal Finansiniame reglamente nustatytas taisykles vykdančias netiesioginį valdymą gali būti deleguojamos trečiosioms šalims, valdymą. Šiomis aplinkybėmis Komisija turi užtikrinti, kad užduotimis, kurias trečiosios šalys atlieka netiesioginio valdymo pagrindu įgyvendindamos programą, nebūtų kenkiama Programos saugumui, visų pirma kiek tai susiję su įslaptintos informacijos kontrole. Todėl reikėtų aiškiai nustatyti, kad tais atvejais, kai Komisija paveda EKA vykdyti užduotis įgyvendinant

Programą, atitinkamais susitarimais dėl įnašo turi būti užtikrinama, kad EKA surinkta įslaptinta informacija būtų laikoma ES įslaptinta informacija (toliau – ESII) pagal Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444³⁶ ir Tarybos sprendimą 2013/488/ES³⁷, parengtą vadovaujant Komisijai;

- (49) nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje, Komisija ir vyriausiasis įgaliotinis, kiekvienas savo atitinkamoje kompetencijos srityje, turėtų užtikrinti Programos saugumą pagal šį reglamentą ir, kai aktualu, pagal Tarybos sprendimą (BUSP) 2021/698³⁸;
- (50) atsižvelgiant į specifinę EIVT patirtį ir jos nuolatinį bendradarbiavimą su trečiųjų valstybių institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, EIVT turėtų galėti padėti Komisijai vykdyti tam tikras su Programos saugumu susijusias užduotis išorės santykių srityje, laikantis Tarybos sprendimo 2010/427/ES³⁹;
- (51) nedarant poveikio išimtinai valstybių narių atsakomybei nacionalinio saugumo srityje, kaip numatyta ES sutarties 4 straipsnio 2 dalyje, ir valstybių narių teisei ginti esminius savo saugumo interesus pagal SESV 346 straipsnį, siekiant užtikrinti sklandų Programos įgyvendinimą turėtų būti nustatytas specialus saugumo valdymas. Tas valdymas turėtų būti grindžiamas trimis pagrindiniais principais. Pirma, būtina užtikrinti, kad būtų kuo labiau atsižvelgiama į didelę išskirtinę valstybių narių patirtį saugumo srityje. Antra, siekiant išvengti interesų konfliktų ir bet kokių saugumo taisyklių taikymo trūkumų, veiklos funkcijos turėtų būti atskirtos nuo saugumo akreditavimo funkcijų. Trečia, už visos Programos infrastruktūros arba jos dalies valdymą atsakingas subjektas taip pat yra tinkamiausias subjektas valdyti jam pavestų užduočių saugumą. Programos saugumas bus grindžiamas pastarųjų metų patirtimi, įgyta įgyvendinant Sąjungos kosmoso programą. Patikimam saugumo valdymui užtikrinti taip pat reikia tinkamai paskirstyti įvairių subjektų funkcijas. Kadangi už Programą yra atsakinga Komisija, nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje, ji turėtų nustatyti Programai taikytinus bendruosius saugumo reikalavimus;
- (52) užtikrinant paslaugų tęstinumą ir sistemų veikimą, labai svarbus Programos infrastruktūros, tiek antžeminės, tiek kosmoso, kibernetinis saugumas. Todėl nustatant saugumo reikalavimus reikėtų tinkamai atsižvelgti į poreikį apsaugoti sistemą ir jos paslaugas nuo kibernetinių išpuolių, be kita ko, naudojantis naujomis technologijomis;
- (53) kai tinkama, atlikus rizikos ir grėsmių analizę, Komisija turėtų nustatyti saugumo stebėsenos struktūrą. Ta saugumo stebėsenos struktūra turėtų būti subjektas, vykdamas nurodymus, parengtus pagal Sprendimą (BUSP) 2021/698;
- (54) įgyvendinant Programą teikiamomis vyriausybėmis paslaugomis Sąjungos vyriausybės subjektai naudosis vykdydami saugumo ir saugos požiūriu svarbias

³⁶ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

³⁷ 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

³⁸ 2021 m. balandžio 30 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/698 dėl pagal Sąjungos kosmoso programą diegiamų, eksploatuojamų ir naudojamų sistemų ir paslaugų, galinčių turėti įtakos Sąjungos saugumui, saugumo, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/496/BUSP (OL L 170, 2021 5 12, p. 178).

³⁹ 2010 m. liepos 26 d. Tarybos sprendimas 2010/427/ES, kuriuo nustatoma Europos išorės veiksmų tarnybos struktūra ir veikimas (OL L 201, 2010 8 3, p. 30).

misijas. Todėl tokioms paslaugoms ir infrastruktūrai turėtų būti taikoma saugumo akreditacija;

- (55) būtina, kad saugumo akreditavimo veikla būtų vykdoma užtikrinant bendrą atsakomybę už Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą, stengiantis pasiekti bendrą sutarimą ir įtraukiant visus, kam saugumas yra svarbus, ir kad būtų nustatyta nuolatinės rizikos stebėsenos procedūra. Taip pat būtina, kad techninio saugumo akreditavimo veiklą vykdytų specialistai, turintys reikiamą kvalifikaciją sudėtingų sistemų akreditavimo srityje ir atitinkamo lygio asmens patikimumo pažymėjimą;
- (56) svarbus Programos tikslas – užtikrinti Sąjungos ir valstybių narių saugumą ir didinti itin svarbių technologijų ir vertės grandinių atsparumą. Siekiant to tikslo konkrečiais atvejais reikia nustatyti tinkamumo ir dalyvavimo sąlygas, kad būtų užtikrinta Sąjungos operacinių sistemų vientisumo, saugumo ir atsparumo apsauga. Tai neturėtų pakenkti konkurencingumo ir ekonomiškumo būtinybei;
- (57) atsižvelgdama į antžeminės vyriausybės infrastruktūros svarbą Programai ir jos poveikį jos saugumui, tokios infrastruktūros vietą turėtų nustatyti Komisija. Programos antžeminė vyriausybė infrastruktūra ir toliau turėtų būti diegiama atviro ir skaidraus proceso, kuriame prireikus galėtų dalyvauti Agentūra, atsižvelgiant į jos kompetencijos sritį, pagrindu;
- (58) Programos vyriausybėmis paslaugomis Sąjungos ir valstybių narių subjektai naudosis vykdydami saugumo ir saugos požiūriu svarbias misijas ir operacijas. Todėl, siekiant apsaugoti esminius Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, reikia imtis priemonių, kuriomis būtų užtikrinamas būtinas nepriklausomumo nuo trečiųjų šalių (trečiųjų valstybių ir trečiųjų valstybių subjektų) lygis, kuris apimtų visus Programos elementus. Tai, be kita ko, kosmoso ir antžeminės technologijos komponentų, posistemų ir sistemų lygmenimis, gamybos pramonės sektoriai, kosmoso sistemų savininkai ir operatoriai, antžeminės sistemos komponentų fizinė vieta;
- (59) siekiant užtikrinti Europos kosmoso pramonės konkurencingumą ateityje, pagal Programą turėtų būti remiamas aukšto lygio įgūdžių plėtojimas su kosmosu susijusiose srityse ir remiama švietimo ir mokymo veikla, skatinant lygias galimybes, lyčių lygybę ir moterų įgalėjimą, kad būtų visapusiškai išnaudotas Sąjungos piliečių potencialas toje srityje;
- (60) atsižvelgiant į pasaulinę Programos aprėptį, jai būdingas stiprus tarptautinis aspektas. Tarptautiniai partneriai, jų vyriausybės ir piliečiai gaus įvairių įgyvendinant Programą teikiamų paslaugų, o tai bus naudinga vykdant Sąjungos ir valstybių narių tarptautinį bendradarbiavimą su šiais partneriais. Su Programa susijusiais klausimais Komisija galėtų Sąjungos vardu ir jos kompetencijos srityje koordinuoti veiklą tarptautiniu mastu. Visų pirma Komisija gintų Sąjungos ir jos valstybių narių interesus tarptautiniuose forumuose, be kita ko, dažnių srityje, kiek tai susiję su Programa, nedarydama poveikio valstybių narių kompetencijai toje srityje;
- (61) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narėms, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, stojančiosioms valstybėms, šalims kandidatėms ir potencialioms šalims kandidatėms, taip pat Europos kaimynystės politikos šalims ir kitoms trečiosioms valstybėms gali būti leidžiama dalyvauti Programoje tik pagal susitarimą, kuris turi būti sudarytas pagal SESV 218 straipsnį;

- (62) pagal Tarybos sprendimą 2013/755/ES⁴⁰ užjūrio šalyse ar teritorijose įsisteigę asmenys ir subjektai yra laikomi atitinkančiais reikalavimus gauti finansavimą, atsižvelgiant į Programos taisykles ir tikslus bei galimas priemones, taikomas valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;
- (63) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su centrų, priklausančių antžeminei vyriausybinei infrastruktūrai, vietos nustatymu, vyriausybinių paslaugų veiklos reikalavimais, vyriausybinių paslaugų portfeliu, taip pat papildomų reikalavimų dėl trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimo Programoje nustatymu. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁴¹;
- (64) iš esmės vyriausybės paslaugos vyriausybinių paslaugų naudotojams turėtų būti teikiamos nemokamai. Jei atlikusi analizę Komisija padaro išvadą, kad trūksta pajėgumų, jai turėtų būti leidžiama parengti kainodaros politiką, kuri būtų šių išsamų paslaugų teikimo taisyklių dalis, siekiant išvengti rinkos iškraipymo. Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai priimti tokią kainodaros politiką. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (65) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, susiję su vyriausybės infrastruktūros antžeminio segmento vieta. Parinkdama tokias vietas Komisija turėtų galėti atsižvelgti į eksploatacinius ir saugumo reikalavimus, taip pat į esamą infrastruktūrą. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011;
- (66) siekiant patikimo viešojo valdymo ir atsižvelgiant į šios Programos ir Sąjungos kosmoso programos sinergiją, visų pirma siekiant užtikrinti tinkamą sinergiją su GOVSATCOM komponentu, Programos komitetas, įsteigtas taikant Reglamentą (ES) 2021/696 ir patenkantis į GOVSATCOM sudėtį, taip pat turėtų būti šios Programos komitetas. Klausimais, susijusiais su Programos saugumu, Programos komitetas turėtų posėdžiauti specialia saugumo sudėtimi;
- (67) siekiant patikimo viešojo valdymo reikia užtikrinti vienodą Programos valdymą, spartesnį sprendimų priėmimą ir vienodas galimybes gauti informaciją, subjektų, kuriems pavestos su šia Programa susijusios užduotys, atstovams galėtų būti leista stebėtojų teisėmis dalyvauti Programos komiteto, įsteigto taikant Reglamentą (ES) Nr. 182/2011, darbe. Dėl tų pačių priežasčių trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų, kurios yra sudariusios su Sąjunga tarptautinį susitarimą dėl Programos, atstovams galėtų būti leista dalyvauti Programos komiteto veikloje, laikantis saugumo apribojimų ir tokia susitarime nustatyta sąlygų. Subjektų, kuriems pavestos su Programa susijusios užduotys, trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų atstovai neturėtų turėti teisės dalyvauti Programos komiteto balsavimo procedūrose. Stebėtojų ir *ad hoc* dalyvių dalyvavimo sąlygos turėtų būti nustatytos Programos komiteto darbo tvarkos taisyklėse;

⁴⁰ 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

⁴¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (68) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros⁴² 22 ir 23 punktais, ši Programa turėtų būti vertinama remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas Programos poveikis. Atliekant šios Programos vertinimą turėtų būti atsižvelgiama į Sąjungos kosmoso programos vertinimo, susijusio su GOVSATCOM komponentu, atlikto pagal Reglamentą (ES) 2021/696, išvadas;
- (69) siekiant užtikrinti nuolatinį rodiklių, skirtų Programos veiklos pažangos ataskaitai pateikti, taip pat Programos stebėsenos ir vertinimo sistemų tinkamumą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai iš dalies pakeisti šio reglamento priedą, kiek tai susiję su rodikliais, taip pat papildyti šį reglamentą nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos, kurią taikant gali būti atsižvelgiama į, be kita ko, galutinių naudotojų gausinimą ir poveikį vidaus rinkai, sukūrimo. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (70) siekiant užtikrinti vienodas Programos saugumo reikalavimų įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Reglamento (ES) Nr. 182/2011. Valstybės narės turėtų turėti galimybę maksimaliai kontroliuoti Programos saugumo reikalavimų laikymąsi. Priimant įgyvendinimo aktus Programos saugumo srityje, Komisijai turėtų padėti Programos komitetas, kuris renkasi į specialios saugumo sudėties posėdžius. Atsižvelgiant į opų saugumo klausimų pobūdį, Programos komiteto pirmininkas turėtų stengtis rasti sprendimus, kuriems pritartų kuo daugiau komiteto narių. Tais atvejais, kai Programos komitetas nuomonės nepateikia, Komisija neturėtų priimti įgyvendinimo aktų, kuriais būtų nustatyti bendrieji Programos saugumo reikalavimai;
- (71) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo, kuriam reikia daugiau finansinių ir techninių pajėgumų, nei jų gali skirti atskira valstybė narė, masto ir poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

⁴²

OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

1. Šiuo reglamentu nustatoma Sąjungos saugaus junglumo programa (toliau – Programa). Jame nustatomi Programos tikslai, Programos veiklos, infrastruktūros ir paslaugų taisyklės, Programos dalyviai, 2023–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės, taip pat Programos įgyvendinimo taisyklės.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- (1) ypatingos svarbos infrastruktūros objektas – išteklius, sistema ar jų dalis, esantys valstybėse narėse, kurie yra ypač svarbūs esminėms visuomeninėms funkcijoms, žmonių sveikatai, saugai, saugumui, ekonominei ar socialinei gerovei palaikyti ir kurių veikimo sutrikdymas ar sunaikinimas dėl šių funkcijų nepalaikymo turėtų didelį poveikį valstybei narei;
- (2) Europos kvantinių ryšių infrastruktūra (EuroQCI) – tarpusavyje sujungta kosmoso ir antžeminė infrastruktūra, priklausanti Programos infrastruktūrai, kurioje naudojama kvantinė technologija kriptografinių raktų platinimui užtikrinti;
- (3) GOVSATCOM centras – kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 23 punkte;
- (4) GOVSATCOM naudotojas – kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2021/696 2 straipsnio 22 punkte;
- (5) infrastruktūra – išteklius, sistema ar jų dalis, būtina Programos numatytoms paslaugoms teikti;
- (6) naujoji kosmoso pramonė – privačios įmonės, mažosios ir vidutinės įmonės bei startuoliai, kurie kuria naujas kosmoso technologijas ir jų taikymo būdus;
- (7) naudingasis krovinys – erdvėlaivyje gabenama įranga konkrečiai misijai kosmose atlikti;
- (8) saugaus ryšio sistema – pagal šį reglamentą sukurta sistema, apimanti 5 straipsnyje nurodytą infrastruktūrą ir teikianti 7 straipsnyje nurodytas paslaugas;
- (9) Agentūra – Reglamentu (ES) 2021/696 įsteigta Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra.

3 straipsnis

Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – sukurti saugią ir savarankišką ryšio kosmose sistemą, skirtą teikti garantuotas ir atsparias palydovinio ryšio paslaugas, visų pirma siekiant:
 - (a) užtikrinti ilgalaikę nepertraukiamą pasaulinę prieigą prie saugių ir ekonomiškai efektyvių palydovinio ryšio paslaugų vyriausybiniams naudotojams pagal 7 straipsnio 1–3 dalis, kuria remiama ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, priežiūra, išorės veiksmai, krizių valdymas ir praktiniai sprendimai, kurie yra itin svarbūs ekonomikai, aplinkai, saugumui ir gynybai, taip didinant valstybių narių atsparumą;
 - (b) leisti privačiajam sektoriui teikti komercines paslaugas pagal 7 straipsnio 4 dalį.
2. Konkre tieji Programos tikslai:
 - (a) didinti Sąjungos ryšių paslaugų atsparumą plėtojant, kuriant ir eksploatuojant daugiaorbitinio ryšio infrastruktūrą, nuolat pritaikomą prie palydovinio ryšio paklausos raidos, kartu atsižvelgiant į esamus ir būsimus valstybių narių išteklius, naudojamus pagal Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponentą, nustatytą Reglamentu (ES) 2021/696⁴³;
 - (b) prisidėti prie kibernetinio atsparumo aktyviai ir reaktyviai ginantis nuo kibernetinių ir elektromagnetinių grėsmių ir užtikrinant operatyvinį kibernetinį saugumą, integruoti Europos kvantinės ryšių infrastruktūros kosmoso ir susijusį antžeminį segmentą, kad būtų galima saugiai perduoti kriptografinius raktus;
 - (c) gerinti ir plėsti kitų Sąjungos kosmoso programos komponentų pajėgumus ir paslaugas;
 - (d) skatinti diegti novatoriškas ir perversmines technologijas, visų pirma pasitelkiant naująją kosmoso pramonę;
 - (e) sudaryti sąlygas toliau plėtoti didelės spartos plačiąjuos tį ryšį ir sklandų junglumą visoje Sąjungoje, šalinant nejautrumo dažniui sritis ir didinant sanglaudą valstybių narių teritorijose, taip pat sudaryti sąlygas junglumui strateginės svarbos geografinėse vietovėse už Sąjungos ribų.

4 straipsnis

Programos įgyvendinimo veikla

1. 7 straipsnio 1 dalyje nurodytų vyriausybinių paslaugų teikimas užtikrinamas vykdant toliau nurodytą veiklą:
 - (a) kūrimo ir patvirtinimo veikla, apimanti pradinės kosmoso ir antžeminės infrastruktūros, reikalingos vyriausybiniams paslaugoms teikti, statybą ir paleidimą;
 - (b) Europos kvantinės ryšių infrastruktūros kosmoso ir susijusio antžeminio segmento plėtojimas ir integravimas į saugaus ryšio sistemos kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą;

⁴³ 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/696, kuriuo sudaroma Sąjungos kosmoso programa, įsteigiama Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 912/2010, (ES) Nr. 1285/2013 bei (ES) Nr. 377/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES (OL L 170, 2021 5 12, p. 69).

- (c) diegimo veikla, kuria siekiama užbaigti kurti kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą, reikalingą vyriausybiniams paslaugoms teikti;
 - (d) eksploatavimo veikla vyriausybiniams paslaugoms teikti, kurią sudaro:
 - i) kosmoso ir antžeminės infrastruktūros eksploatavimas, priežiūra, nuolatinis tobulinimas ir apsauga, įskaitant papildymo ir nusidėvėjimo valdymą;
 - (e) būsimų kosmoso ir antžeminės infrastruktūros kartų kūrimas ir vyriausybinių paslaugų raida.
2. 1 dalies d punkte nurodyta eksploatavimo veikla pradedama iki 2024 m. palaipsniui, nuo preliminarus paslaugų rinkinio teikimo. Tos ankstyvosios paslaugos tobulinamos laipsniškai diegiant kosmoso ir antžeminę infrastruktūrą, iki 2027 m. pasiekiant visą operacinį pajėgumą.
3. 6 straipsnyje nurodyti veiksmai vykdomi per visą Programos laikotarpį.

5 straipsnis

Saugaus ryšio sistemos infrastruktūra

1. Saugaus ryšio sistemos infrastruktūrą sudaro vyriausybinių ir komercinių infrastruktūrų, kaip nustatyta atitinkamai 2 ir 3 dalyse.
2. Saugaus ryšio sistemos vyriausybinių infrastruktūrų apima visus susijusius antžeminius ir kosmoso išteklius, kurių reikia vyriausybiniams paslaugoms teikti, kaip nustatyta 7 straipsnio 1 dalyje, įskaitant šiuos išteklius:
- (a) palydovai ar palydovų pakomponenčiai;
 - (b) kosmoso ir antžeminiai pakomponenčiai, kuriais užtikrinamas kriptografinių raktų platinimas;
 - (c) Programos infrastruktūros ir paslaugų saugumo stebėsenos infrastruktūra;
 - (d) paslaugų teikimo vyriausybiniams naudotojams infrastruktūra;
 - (e) GOVSATCOM antžeminio segmento infrastruktūra, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/696 67 straipsnyje, įskaitant GOVSATCOM centrus.

Šiame reglamente teisė naudoti dažnius, reikalingus vyriausybinių infrastruktūros antžeminių ir kosmoso išteklių generuojamiems signalams perduoti, yra vyriausybinių infrastruktūros dalis.

Vyriausybinių infrastruktūrų palaikys papildomus naudinguosius krovinius, kurie gali būti naudojami kaip Sąjungos kosmoso programos komponentų, išvardytų Reglamento (ES) 2021/696 3 straipsnyje, kosmoso infrastruktūros dalis tame reglamente nustatytais sąlygomis.

3. Prireikus Komisija įgyvendinimo aktais nustato priemones, reikalingas nustatyti antžeminei vyriausybinei infrastruktūrai priklausančių centrų, išskyrus GOVSATCOM centrus, buvimo vietas, laikydamosi saugumo reikalavimų ir atviros bei skaidraus proceso. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis šio reglamento 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. GOVSATCOM centrų vieta nustatoma pagal Reglamento (ES) 2021/696 67 straipsnio 2 dalį.

Siekiant apsaugoti Sąjungos ir jos valstybių narių saugumo interesus, pirmoje pastraipoje nurodyti centrai turi būti valstybių narių teritorijoje (jei įmanoma) ir

jiems taikomas susitarimas dėl priėmimo kaip administracinis susitarimas tarp Sąjungos ir atitinkamos valstybės narės.

Jei centro įkurti valstybių narių teritorijoje neįmanoma, Komisija gali numatyti įkurti tokį centrą trečiosios valstybės teritorijoje pagal susitarimą dėl priėmimo tarp Sąjungos ir atitinkamos trečiosios valstybės, sudarytą pagal SESV 218 straipsnį.

4. 1 dalyje nurodyta komercinė infrastruktūra apima visus kosmoso ir antžeminius išteklius, išskyrus tuos, kurie yra vyriausybės infrastruktūros dalis. Komercinę infrastruktūrą visiškai finansuoja 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas rangovas.
5. Siekiant apsaugoti Sąjungos saugumo interesus, saugaus ryšio sistemos kosmoso išteklius paleidžia paleidimo paslaugų teikėjas, atitinkantis 19 straipsnyje nustatytas sąlygas, ir jie paleidžiami iš valstybių narių teritorijos (jei įmanoma).

6 straipsnis

Veiksmai, kuriais remiamas novatoriškas ir konkurencingas Sąjungos kosmoso sektorius

1. Šia Programa remiamas novatoriškas ir konkurencingas Sąjungos kosmoso sektorius ir skatinama naujoji kosmoso pramonė Sąjungoje, visų pirma Reglamento (ES) 2021/696 6 straipsnyje išvardytos iniciatyvos ir veikla, įskaitant, kai tinkama, paramą komercinėms paslaugoms.
2. Komisija prisideda prie 1 dalyje nurodytos veiklos imdamasi šių priemonių:
 - (a) nustato 15 straipsnyje nurodytų sutarčių skyrimo kriterijus, kuriais užtikrinamas viso Sąjungos startuolių ir mažųjų bei vidutinių įmonių (MVI) dalyvavimas, apimant visą atitinkamą vertės grandinę;
 - (b) nustato reikalavimą, kad 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas rangovas turi pateikti planą dėl startuolių ir MVI iš visos Sąjungos integravimo į veiklą pagal 15 straipsnyje nurodytas sutartis;
 - (c) 15 straipsnyje nurodytose sutartyse nustato reikalavimą, kad startuoliai ir MVI turi galėti teikti savo paslaugas galutiniams naudotojams;
 - (d) skatina aktyvesnį moterų novatorių dalyvavimą ir konkurso dokumentuose nustato lygybės ir įtraukties tikslus.

II skyrius

Paslaugos

7 straipsnis

Paslaugų portfelio apibrėžimas

1. Vyriausybinių paslaugų teikimas užtikrinamas taip, kaip nustatyta 3 dalyje nurodytame paslaugų portfelyje, ir laikantis 2 dalyje nustatytų eksploatacinių reikalavimų.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinami vyriausybinių paslaugų eksploataciniai reikalavimai kaip visų pirma su krizių valdymu, stebėjimu ir pagrindinės infrastruktūros, įskaitant diplomatinius ryšių tinklus, valdymu susijusių naudojimo scenarijų techninės specifikacijos. Tie eksploataciniai reikalavimai

grindžiami išsamia Programos naudotojų reikalavimų analize, juose atsižvelgiama į reikalavimus, kylančius iš esamos naudotojų įrangos ir tinklų, ir GOVSATCOM paslaugoms taikomus eksploatacinius reikalavimus pagal Kosmoso programos reglamento 63 straipsnio 2 dalį. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

3. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamas vyriausybinių paslaugų portfelis kaip paslaugų ir jų savybių sąrašas, įskaitant geografinę aprėptį, dažnus, dažnių juostos plotį, naudotojų įrangą ir apsaugos priemones. Tie įgyvendinimo aktai grindžiami šio straipsnio 2 dalyje nurodytais eksploataciniais reikalavimais ir 27 straipsnio 2 dalyje nurodytais taikytiniais saugumo reikalavimais. Šie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
4. Komercinių paslaugų teikimą finansuoja 15 straipsnio 2 dalyje nurodytas rangovas. Komercinių paslaugų teikimo sąlygos nustatomos 15 straipsnyje nurodytose sutartyse. Jose visų pirma nurodoma, kaip Komisija vertins ir tvirtins komercinių paslaugų teikimą siekdama užtikrinti, kad būtų apsaugoti esminiai Sąjungos interesai ir 3 straipsnyje nurodyti Programos bendrieji ir konkretūs tikslai. Jos taip pat apima tinkamas apsaugos priemones, kad būtų užkirstas kelias konkurencijos iškraipymams teikiant komercines paslaugas, išvengta bet kokio interesų konflikto, nederamos diskriminacijos ir bet kokio kito paslėpto netiesioginio pranašumo 15 straipsnio 2 dalyje nurodytam rangovui. Tokios apsaugos priemonės gali apimti prievolę atskirti vyriausybinių paslaugų teikimo ir komercinių paslaugų teikimo apskaitą, įskaitant struktūriškai ir teisiškai nuo vertikaliai integruoto operatoriaus atskiro subjekto įsteigimą vyriausybiniams paslaugoms teikti ir atviros, sąžiningos bei nediskriminacinės prieigos prie komercinėms paslaugoms teikti būtinos infrastruktūros suteikimą.

8 straipsnis

Vyriausybinių paslaugos

1. Vyriausybinių paslaugos teikiamos 9 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nurodytiems Programos dalyviams.
2. Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtinamos išsamios taisyklės dėl vyriausybinių paslaugų teikimo, atsižvelgdama į Kosmoso programos reglamento 66 straipsnį ir numatomą įvairių naudojimo scenarijų paklausą, dinamišką išteklių paskirstymą, vyriausybinių paslaugų prioritetų nustatymą pagal aktualumą ir svarbą naudotojų poreikiams ir, kai tinkama, į ekonominį efektyvumą.
3. Prieiga prie vyriausybinių paslaugų naudotojams suteikiama nemokamai.
4. Nukrypstant nuo 3 dalies, tinkamai pagrįstais atvejais ir išimties tvarka Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatoma kainodaros politika.
Nustatydamą šią kainodaros politiką Komisija užtikrina, kad teikiant vyriausybines paslaugas nebūtų iškraipoma konkurencija, kad nebūtų vyriausybinių paslaugų trūkumo ir kad dėl nustatytos kainos gavėjas negautų kompensacijos permokos.
5. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nurodyti įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
6. Vyriausybinių paslaugų teikimą tarp to paties Programos dalyvio įgaliotų naudotojų nustato ir įgyvendina minėtas Programos dalyvis.

9 straipsnis

Programos dalyviai ir kompetentingos institucijos

1. Valstybės narės, Taryba, Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba (EIVT) yra Programos dalyviai tokia apimtimi, kokia įgalioja vyriausybinių paslaugų naudotojus.
2. Sąjungos agentūros ir įstaigos gali tapti Programos dalyviais tik tiek, kiek tai reikalinga, kad jų užduotys būtų vykdomos, laikydamosi išsamių taisyklių, nustatytų administraciniame susitarime, sudarytame tarp susijusios agentūros ir jos veiklą prižiūrinčios Sąjungos institucijos.
3. Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali tapti Programos dalyvėmis pagal 36 straipsnį.
4. Kiekvienas Programos dalyvis paskiria vieną kompetetingą saugaus junglumo instituciją.

Laikoma, kad Programos dalyviai įvykdė šį reikalavimą, jei jie atitinka šiuos kriterijus:

- (a) jie taip pat yra GOVSATCOM dalyviai, nurodyti Reglamento (ES) 2021/696 68 straipsnyje, ir
 - (b) jie paskyrė kompetetingą instituciją pagal Reglamento 2021/696 68 straipsnio 4 dalį.
5. 4 dalyje nurodyta kompetetinga saugaus junglumo institucija užtikrina, kad:
- (a) paslaugų teikimas atitiktų taikytinus saugumo reikalavimus;
 - (b) būtų nustatytos ir administruojamos prieigos prie vyriausybinių paslaugų teisės;
 - (c) naudotojų įranga, būtina naudotis vyriausybėmis paslaugomis, ir susijusios elektroninio ryšio jungtys bei informacija būtų naudojamos ir valdomos laikantis taikytinų saugumo reikalavimų;
 - (d) būtų paskirtas pagrindinis kontaktinis punktas, kuris reikiamu mastu padėtų teikti pranešimus apie saugumo riziką ir grėsmes, ypač apie nustatytus elektromagnetinius trukdžius, kurie gali pakenkti pagal Programą teikiamoms paslaugoms.

10 straipsnis

Vyriausybinių paslaugų naudotojai

1. Įgaliojais vyriausybinių paslaugų naudotojais gali būti šie subjektai:
 - (a) Sąjungos arba valstybės narės valdžios institucija arba įstaiga, kuriai pavesta vykdyti viešosios valdžios funkcijas;
 - (b) fizinis arba juridinis asmuo, veikiantis šios dalies a punkte nurodyto subjekto vardu ir jo kontroliuojamas.
2. 9 straipsnyje nurodyti Programos dalyviai turi tinkamai įgalioti 1 dalyje nurodytų vyriausybinių paslaugų naudotojus naudotis vyriausybėmis paslaugomis ir laikytis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytų bendrųjų saugumo reikalavimų.

III skyrius

Biudžeto įnašas ir tvarka

11 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Programos įgyvendinimo ir susijusios rizikos padengimo finansinis paketas yra 1,600 mlrd. EUR einamosiomis kainomis.
Orientacinis šios sumos paskirstymas 2021–2027 m. DFP:
 - 950 mln. EUR iš 1 išlaidų kategorijos;
 - 500 mln. EUR iš 5 išlaidų kategorijos;
 - 150 mln. EUR iš 6 išlaidų kategorijos.
2. Programa papildoma pagal programą „Europos horizontas“, Sąjungos kosmoso programą ir Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę (KVTBP) skiriamu finansavimu, kurio didžiausia orientacinė suma yra atitinkamai 0,430 mlrd. EUR, 0,220 mlrd. EUR ir 0,150 mlrd. EUR. Šis finansavimas įgyvendinamas atitinkamai pagal Reglamentą (ES) 2021/695, Reglamentą (ES) 2021/696 ir Reglamentą (ES) 2021/947.
3. 1 dalyje nurodyta suma gali būti naudojama visai veiklai, kurios reikia 3 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti, finansuoti. Tokios išlaidos taip pat gali apimti:
 - (a) tyrimus ir ekspertų posėdžius, visų pirma siekiant laikytis išlaidų ir laiko apribojimų;
 - (b) informavimo ir komunikacijos veiklą, įskaitant institucinę komunikaciją apie Sąjungos politikos prioritetus, kai tai yra tiesiogiai susiję su šio reglamento tikslais, visų pirma siekiant užtikrinti sinergiją su Sąjungos kitų sričių politika;
 - (c) informacinių technologijų tinklus, kurių funkcija – apdoroti informaciją arba ją keistis, ir Komisijos įgyvendinamas administracines valdymo priemonės, įskaitant Komisijos įgyvendinamas priemones saugumo srityje;
 - (d) Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę paramą, kaip antai parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.
4. Biudžetiniai įsipareigojimai dėl veiklos, truncančios daugiau kaip vienus finansinius metus, gali būti suskaidyti į kelerius metus mokamas metines dalis.

12 straipsnis

Kaupiamasis ir alternatyvusis finansavimas

Veiksmui, kuriam buvo skirtas įnašas pagal Programą, taip pat gali būti skiriamas įnašas pagal kitą Sąjungos programą, įskaitant fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, jei įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos. Atitinkamam įnašui taikomos atitinkamoje Sąjungos programoje, iš kurios lėšų jis teikiamas veiksmui, nustatytos taisyklės. Sudėtinis finansavimas turi neviršyti bendros veiksmo tinkamų finansuoti išlaidų sumos. Įvairių Sąjungos programų

parama gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriuose nustatytos paramos sąlygos.

13 straipsnis

Įnašai į Programą

1. Programai papildomų finansinių įnašų arba nepiniginių įnašų gali skirti:
 - (a) Sąjungos agentūros ir įstaigos;
 - (b) valstybės narės;
 - (c) Programoje dalyvaujančios trečiosios valstybės;
 - (d) Europos kosmoso agentūra (EKA) arba kitos tarptautinės organizacijos pagal atitinkamus susitarimus.
2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas papildomas finansinis įnašas ir pajamos pagal 8 straipsnio 4 dalį laikomi išorės asignuotosiomis pajamomis pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 (toliau – Finansinis reglamentas) 21 straipsnio 5 dalį.

14 straipsnis

Sąjungos finansavimo įgyvendinimas ir jo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginį valdymą pagal Finansinį reglamentą arba taikant netiesioginį valdymą kartu su Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies c punkto pirmoje pastraipoje nurodytomis įstaigomis.
2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas, visų pirma dotacijos, apdovanojimai ir viešieji pirkimai. Pagal ją finansavimas taip pat gali būti teikiamas finansinėmis priemonėmis, naudojant derinimo operacijas.

IV skyrius

Programos įgyvendinimas

15 straipsnis

Įgyvendinimo modelis

1. Šio reglamento 4 straipsnyje nurodyta veikla įgyvendinama sudarant sutartis, atitinkančias Finansinį reglamentą ir šio reglamento 17 straipsnyje nustatytus viešųjų pirkimų principus.
2. Vaidmenys, atsakomybė, finansinė schema ir rizikos paskirstymas tarp Sąjungos ir rangovo įgyvendinant tą veiklą nustatomi sutartyse, kurios gali būti koncesijos sutartys, tiekimo, paslaugų ar darbų sutartys arba mišrios sutartys, atsižvelgiant į nuosavybės tvarką pagal 16 straipsnį ir Programos finansavimą pagal III skyrį.
3. Šiame straipsnyje nurodytos sutartys sudaromos taikant tiesioginį ir netiesioginį valdymą ir gali būti vykdomos kaip Komisijos ir Agentūros tarpinstituciniai viešieji pirkimai, nurodyti Finansinio reglamento 165 straipsnio 1 dalyje, kuriuose Komisija atlieka vadovaujančios perkančiosios organizacijos vaidmenį.

4. Jei 2 dalyje nurodyta viešųjų pirkimų procedūra vykdoma pagal koncesijos sutartį ir atlikus tokią procedūrą koncesijos sutartis nesudaroma, Komisija pertvarko viešąjį pirkimą ir pagal poreikį įgyvendina tiekimo, paslaugų arba darbų sutartį, kad Programa būtų įgyvendinta optimaliai.
5. Kai tinkama, viešųjų pirkimų procedūros, susijusios su šiame straipsnyje nurodytomis sutartimis, taip pat gali būti vykdomos kartu su valstybėmis narėmis pagal Finansinio reglamento 165 straipsnio 2 dalį.
6. Šiame straipsnyje nurodytose sutartyse numatomos tinkamos apsaugos priemonės, kad būtų išvengta perteklinės kompensacijos rangovui, konkurencijos iškreipimo, bet kokio interesų konflikto, nederamos diskriminacijos ir bet kokio kito paslėpto netiesioginio pranašumo. Pagal 7 straipsnio 4 dalį į jas įtraukiamos nuostatos dėl rangovo teikiamų komercinių paslaugų vertinimo ir tvirtinimo proceso, siekiant užtikrinti, kad būtų išsaugotas esminis Sąjungos interesas ir Programos tikslai.
7. Į šiame straipsnyje nurodytas sutartis įtraukiamos nuostatos dėl CO₂ kiekio, išmetamo pradėjus eksploatuoti 5 straipsnyje nurodytą infrastruktūrą, kompensavimo sistemos sukūrimo.

16 straipsnis

Nuosavybė ir naudojimasis ištekiais

1. Sąjunga yra visų 5 straipsnyje nurodytų materialių ir nematerialių išteklių, kurie yra vyriausybės infrastruktūros dalis, savininkė. Tuo tikslu Komisija užtikrina, kad sutartyse, susitarimuose ir kituose susitarimuose dėl veiklos, kurią vykdančią gali būti sukurti ar plėtojami tokie ištekliai, būtų įtrauktos nuostatos, kuriomis užtikrinama, kad šie ištekliai priklausytų Sąjungai.

Visų pirma Komisija užtikrina Sąjungai šias teises:

 - (a) teisę naudoti dažnius, reikalingus Programos skleidžiamiems signalams perduoti, laikantis taikytinų įstatymų, taisyklių ir atitinkamų licencijavimo susitarimų, taip pat valstybių narių pateiktų paraiškų, kurios tebėra jų nuosavybė;
 - (b) teisę pirmenybę teikti vyriausybinėms paslaugoms, o ne komercinėms paslaugoms, laikantis 15 straipsnyje nurodytose sutartyse nustatytų sąlygų ir atsižvelgiant į 10 straipsnio 1 dalyje nurodytų vyriausybinių paslaugų naudotojus.
2. Nukrypstant nuo 1 dalies, Komisija siekia sudaryti sutartis, susitarimus ar kitus susitarimus su trečiosiomis šalimis dėl:
 - (a) ankstesnių nuosavybės teisių į materialiuosius ir nematerialiuosius išteklius, kurie yra Programos infrastruktūros dalis;
 - (b) kitų Programai įgyvendinti reikalingų materialiujų ir nematerialiujų išteklių nuosavybės ar licencijos teisių įsigijimo.
3. Jeigu 1 ir 2 dalyse nurodytus išteklius sudaro intelektinės nuosavybės teisės, Komisija šias teises valdo kuo veiksmingiau, atsižvelgdama į:
 - (a) poreikį šiuos išteklius apsaugoti ir didinti jų vertę;
 - (b) visų susijusių suinteresuotųjų šalių teisėtus interesus;

- (c) poreikį užtikrinti konkurencingas ir gerai veikiančias rinkas bei kurti naujas technologijas;
 - (d) poreikį užtikrinti pagal Programą teikiamų paslaugų tęstinumą.
4. Komisija visų pirma užtikrina, kad atitinkamose sutartyse, susitarimuose ir kituose susitarimuose būtų numatyta galimybė perduoti tas intelektinės nuosavybės teises trečiosioms šalims arba suteikti trečiųjų šalių licencijas dėl tų teisių, įskaitant intelektinės nuosavybės kūrėją, ir kad tokios trečiosios šalys galėtų laisvai naudotis tomis teisėmis, kai tai būtina jų užduotims pagal šį reglamentą atlikti.

17 straipsnis

Viešųjų pirkimų principai

1. Viešieji pirkimai pagal Programą vykdomi laikantis Finansiniame reglamente nustatytų viešųjų pirkimų taisyklių.
2. Programos tikslais vykdomų viešųjų pirkimų procedūrų, kuriomis papildomi Finansiniame reglamente nustatyti principai, atveju perkančioji organizacija laikosi šių principų:
 - (a) visose Sąjungos valstybėse narėse ir visoje tiekimo grandinėje skatina kuo platesnio masto ir kuo atviresnį ekonominės veiklos vykdytojų, visų pirma startuolių, naujų rinkos dalyvių ir MVĮ, dalyvavimą, taip pat ir konkurso dalyvių naudojimosi subranga atveju;
 - (b) užtikrina veiksmingą konkurenciją vykdydama viešųjų pirkimų konkursą, kartu atsižvelgdama į technologinės nepriklausomybės ir paslaugų tęstinumo tikslus;
 - (c) vadovaujasi atvirosios prieigos ir konkurencijos principais, viešųjų pirkimų konkursus rengia laiku pateikdama skaidrią informaciją, aiškiai informuoja apie taikytinas viešųjų pirkimų taisykles ir procedūras, atrankos ir sutarčių skyrimo kriterijus ir teikia visą kitą svarbią informaciją, taip sudarydama vienodas sąlygas visiems potencialiems konkurso dalyviams;
 - (d) apsaugo Sąjungos ir jos valstybių narių saugumą bei viešąjį interesą, be kita ko, stiprindama Sąjungos savarankiškumą, visų pirma technologijų srityje;
 - (e) laikosi Programos pagrindinės infrastruktūros saugumo reikalavimų ir prisideda prie Sąjungos ir jos valstybių narių esminių saugumo interesų apsaugos;
 - (f) nukrypstant nuo Finansinio reglamento 167 straipsnio, kai tinkama, naudoja kelis tiekimo šaltinius, kad būtų užtikrinta geresnė visų Programos komponentų, jų išlaidų ir vykdymo terminų bendra kontrolė;
 - (g) skatina paslaugų tęstinumą ir patikimumą;
 - (h) atitinka aplinkosaugos kriterijus;
 - (i) užtikrina, kad būtų veiksmingai skatinama laikytis lygių galimybių visiems principo ir įgyvendinamas lyčių aspekto integravimas, taip pat siekia šalinti lyčių nelygybės priežastis. Ypatingas dėmesys skiriamas lyčių pusiausvyrai vertinimo komisijose užtikrinti.

18 straipsnis

Subranga

1. Siekdama skatinti naujus rinkos dalyvius, MVĮ ir startuolius bei jų tarpvalstybinį dalyvavimą, ir užtikrinti kuo platesnę geografinę aprėptį kartu apsaugant Sąjungos savarankiškumą perkančioji organizacija prašo, kad konkurso dalyvis atitinkamų lygių subrangos pagrindais sutarties dalį konkurso tvarka pavestų vykdyti bendrovėms, nepriklausančioms konkurso dalyvių grupei.
2. Konkurso dalyvis turi pagrįsti visus atvejus, kai nukrypstama nuo 1 dalyje pateikto reikalavimo.

19 straipsnis

Tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos siekiant apsaugoti Sąjungos operacinių sistemų saugumą, vientisumą ir atsparumą

Tinkamumo ir dalyvavimo sąlygos taikomos skyrimo procedūroms, vykdomoms įgyvendinant Programą, kai tai būtina ir tikslinga siekiant apsaugoti Sąjungos operacinių sistemų saugumą, vientisumą ir atsparumą, kaip nustatyta Reglamento (ES) 2021/696 24 straipsnyje, atsižvelgiant į tikslą skatinti Sąjungos strateginį savarankiškumą, visų pirma susijusį su technologijomis visose pagrindinėse technologijose ir vertės grandinėse, tuo pačiu išsaugant atvirą ekonomiką.

20 straipsnis

Sąjungos finansinių interesų apsauga

Jei Programos veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF, Europos prokuratūrai ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

V skyrius

Programos valdymas

21 straipsnis

Valdymo principai

Programos valdymas grindžiamas šiais principais:

- (a) aiškus užduočių ir atsakomybės paskirstymas tarp subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant Programą;
- (b) valdymo struktūros tinkamumas atitinkamai atsižvelgiant į konkrečius Programos ir priemonių poreikius;
- (c) griežta Programos kontrolė, įskaitant užtikrinimą, kad visi subjektai pagal jų atitinkamą vaidmenį ir užduotis griežtai laikytųsi nuostatų dėl išlaidų, tvarkaraščio ir veiklos rezultatų pagal šį reglamentą;

- (d) skaidrus ir ekonomiškai efektyvus valdymas;
- (e) paslaugų tęstinumas ir būtinos infrastruktūros tęstinumas, įskaitant apsaugą nuo atitinkamų grėsmių;
- (f) sisteminis ir struktūrinis požiūris į pagal Programą teikiamų duomenų, informacijos ir paslaugų naudotojų poreikius, taip pat į susijusius mokslinius ir technologinius pokyčius;
- (g) nuolatinės pastangos kontroliuoti ir mažinti riziką.

22 straipsnis

Valstybių narių vaidmuo

1. Valstybės narės prisideda savo technine kompetencija, praktine patirtimi ir pagalba, visų pirma saugos ir saugumo srityje, arba (kai tai tinkama ir įmanoma) suteikia Sąjungai galimybę naudotis jų turimais arba jų teritorijoje esančiais duomenimis, informacija, paslaugomis ir infrastruktūra.
2. Kai aktualu, valstybės narės užtikrina, kad jų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241⁴⁴ būtų suderinami su Programa ir ją papildytų.
3. Valstybės narės imasi visų būtinų priemonių, kad užtikrintų sklandų Programos veikimą, be kita ko, atitinkamu lygmeniu padėdamos užtikrinti ir apsaugoti Programai reikalingus dažnius.
4. Valstybės narės ir Komisija gali bendradarbiauti, kad būtų plačiau naudojamos pagal Programą teikiamos paslaugos.
5. Saugumo srityje valstybės narės atlieka Reglamento (ES) 2021/696 42 straipsnyje nurodytas užduotis.
6. Valstybės narės pateikia savo vyriausybinių paslaugų eksploatacinius poreikius.

23 straipsnis

Komisijos vaidmuo

1. Komisijai tenka visa atsakomybė už Programos įgyvendinimą, įskaitant įgyvendinimą saugumo srityje, nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje. Vadovaudamasi šiuo reglamentu Komisija pagal naudotojų poreikius nustato Programos prioritetus bei raidą ir prižiūri jos įgyvendinimą, nedarydama poveikio Sąjungos kitų sričių politikai.
2. Komisija užtikrina aiškų užduočių paskirstymą ir atsakomybes tarp įvairių subjektų, dalyvaujančių Programoje, ir koordinuoja tų subjektų veiklą. Komisija taip pat užtikrina, kad visi įgaliotieji subjektai, kurie dalyvauja įgyvendinant Programą, saugotų Sąjungos interesus, garantuotų patikimą Sąjungos lėšų valdymą ir laikytųsi Finansinio reglamento bei šio reglamento.
3. 15 straipsnyje nurodytas sutartis Komisija perka, skiria ir pasirašo laikydamasi Finansinio reglamento.

⁴⁴ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

4. Komisija gali pavesti su Programa susijusias užduotis Agentūrai ir EKA pagal netiesioginio valdymo principą, laikydamosi savo atitinkamų funkcijų ir pareigų, kaip nustatyta 24 ir 25 straipsniuose. Siekdama palengvinti 3 straipsnyje nustatytų tikslų įgyvendinimą ir skatinti veiksmingiausią trijų subjektų bendradarbiavimą, Komisija gali su kiekvienu subjektu sudaryti susitarimus dėl įnašo.
5. Nedarant poveikio 15 straipsnio 2 dalyje nurodytų rangovo, Agentūros ar kitų įgaliotųjų subjektų užduotims, Komisija užtikrina, kad būtų skatinamas ir kuo labiau didinamas Programos teikiamų paslaugų naudotojų gausinimas ir naudojimas. Ji užtikrina Programos ir kitų Sąjungos veiksmų bei programų papildomumą, nuoseklumą, sinergiją ir sąsajas.
6. Kai tikslinga, Komisija užtikrina pagal Programą vykdomos veiklos suderinamumą su Sąjungos, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmenimis kosmoso srityje vykdoma veikla. Ji skatina valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimą ir, kai tai naudinga Programai, palengvina jų technologinių pajėgumų bei pokyčių kosmoso srityje konvergenciją.
7. Komisija informuoja 42 straipsnio 1 dalyje nurodytą Programos komitetą apie visų viešųjų pirkimų procedūrų vertinimo tarpinius bei galutinius rezultatus ir apie visas sutartis, sudarytas su privačiojo sektoriaus subjektais, įskaitant subrangos sutartis.

24 straipsnis

Agentūros vaidmuo

1. Agentūros užduotis – per Saugumo akreditavimo valdybą užtikrinti vyriausybės infrastruktūros ir vyriausybinių paslaugų saugumo akreditavimą pagal Reglamento (ES) 2021/696 V antraštinės dalies II skyrių.
2. Sudarydama vieną ar daugiau susitarimų dėl įnašo Komisija gali pavesti Agentūrai šias užduotis:
 - (a) Programos vyriausybės infrastruktūros eksploatavimas;
 - (b) vyriausybės infrastruktūros eksploatavimo saugumas, įskaitant rizikos ir grėsmių analizę, saugumo stebėseną, ypač techninių specifikacijų ir eksploatavimo procedūrų nustatymą, ir jų atitiktis 27 straipsnio 2 dalyje nurodytiems bendriesiems saugumo reikalavimams stebėseną;
 - (c) vyriausybinių paslaugų teikimas;
 - (d) 15 straipsnyje nurodytų sutarčių valdymas po jų skyrimo ir pasirašymo;
 - (e) bendras su naudotojais susijusių vyriausybinių paslaugų aspektų koordinavimas glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, atitinkamomis Sąjungos agentūromis, EIVT ir kitais subjektais;
 - (f) veiklos, susijusios su pagal Programą teikiamų paslaugų naudotojų gausinimu, vykdymas nedarant poveikio 15 straipsnio 2 dalyje nurodyto rangovo pagal 15 straipsnyje nurodytas sutartis vykdomai veiklai.
3. Nukrypstant nuo Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies ir Komisijai atlikus Sąjungos interesų apsaugos vertinimą, Agentūra, sudarydama susitarimus dėl įnašo, gali pavesti konkrečią veiklą kitiems subjektams jų atitinkamos kompetencijos srityse pagal Komisijai taikomas netiesioginio valdymo sąlygas.

4. Kai Agentūrai pavedama vykdyti veiklą, užtikrinami atitinkami jų įgyvendinimui būtini finansiniai, žmogiškieji ir administraciniai ištekliai. Šiuo tikslu Komisija dalį biudžeto gali skirti Agentūrai patikėtai veiklai finansuoti, kad būtų finansuojami šiai veiklai įgyvendinti būtini žmogiškieji ištekliai.

25 straipsnis

EKA vaidmuo

1. Su sąlyga, kad bus apsaugoti Sąjungos interesai, EKA pagal jos kompetenciją gali būti pavestos šios užduotys:
 - (a) 4 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos kūrimo ir patvirtinimo veiklos, vykdomos pagal 15 straipsnyje nurodytas sutartis, priežiūra, užtikrinant pagal šį straipsnį EKA pavestų užduočių ir biudžeto bei galimų EKA nuosavų išteklių, skirtų Programai arba 15 straipsnio 2 dalyje nurodytam rangovui, koordinavimą pagal sąlygas, dėl kurių turi būti susitarta 23 straipsnio 4 dalyje nurodytuose susitarimuose dėl įnašo;
 - (b) techninių ekspertinių žinių, be kita ko, susijusių su Programos techninių aspektų rengimu, teikimas Komisijai;
 - (c) parama sutarčių vertinimui pagal 15 straipsnį.
2. Remiantis Komisijos vertinimu ir atsižvelgiant į Programos poreikius, EKA gali būti pavedamos kitos užduotys, visų pirma susijusios su Europos kvantinės ryšių infrastruktūros kosmoso ir susijusiu antžeminiu segmentu, jei tos užduotys nesidubliuoja su kitų įgaliotųjų subjektų pagal Programą vykdoma veikla ir jei jomis siekiama padidinti Programos veiklos įgyvendinimo veiksmingumą.

VI skyrius

Programos saugumas

26 straipsnis

Bendrieji saugumo principai

Šiai Programai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 33 straipsnis.

27 straipsnis

Saugumo valdymas

1. Komisija pagal savo kompetenciją ir remiama Agentūros užtikrina aukštą saugumo lygį, visų pirma šių aspektų atžvilgiu:
 - (a) antžeminės ir kosmoso infrastruktūros ir paslaugų teikimo apsaugos, visų pirma apsaugos nuo fizinių ar kibernetinių išpuolių, įskaitant poveikį duomenų srautams;
 - (b) technologijų perdavimo kontrolės ir valdymo;
 - (c) įgytų gebėjimų ir praktinės patirties plėtojimo ir išsaugojimo Sąjungoje;
 - (d) neskelbtinos neįslaptintos informacijos ir įslaptintos informacijos apsaugos.

2. Šio straipsnio 1 dalies tikslais Komisija užtikrina, kad būtų atlikta 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos vyriausybės infrastruktūros rizikos ir grėsmių analizė. Remdamasi šia analize ji įgyvendinimo aktais nustato bendruosius saugumo reikalavimus. Tai darydama Komisija atsižvelgia į šių reikalavimų poveikį sklandžiam vyriausybės infrastruktūros veikimui, visų pirma išlaidų, rizikos valdymo ir tvarkaraščio atžvilgiu, ir užtikrina, kad nesumažėtų bendras saugumo lygis, nebūtų pakenkta įrangos veikimui ir būtų atsižvelgta į kibernetinio saugumo riziką. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
3. Šiai Programai taikomos Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnio 3–7 dalys. Šiame reglamente sąvoka „komponentas“, vartojama Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnyje, suprantama kaip „vyriausybinių infrastruktūrų“, o visos nuorodos į Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnio 2 dalį laikomos nuorodomis į šio straipsnio 2 dalį.

28 straipsnis

Įdiegtos sistemos ir paslaugų saugumas

Jei dėl sistemos eksploatavimo arba vyriausybinių paslaugų teikimo kyla pavojus Sąjungos arba jos valstybių narių saugumui, taikomas Sprendimas (BUSP) XXX.

29 straipsnis

Saugumo akreditavimo institucija

Saugumo akreditavimo valdyba, įsteigta Agentūroje pagal Reglamento (ES) 2021/696 72 straipsnio 1 dalį, yra Programos vyriausybės infrastruktūros saugumo akreditavimo institucija.

30 straipsnis

Bendrieji saugumo akreditavimo principai

Su Programa susijusi saugumo akreditavimo veikla vykdoma laikantis Reglamento (ES) 2021/696 37 straipsnio a–j punktuose nustatytų principų. Šiame reglamente sąvoka „komponentas“, vartojama Reglamento (ES) 2021/696 37 straipsnyje, suprantama kaip „vyriausybinių infrastruktūrų“, o visos nuorodos į Reglamento (ES) 2021/696 34 straipsnio 2 dalį laikomos nuorodomis į šio reglamento 27 straipsnio 2 dalį.

31 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos užduotys ir sudėtis

1. Šiai Programai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 38 straipsnis, išskyrus 2 dalies c–f punktus ir 3 dalies b punktą, ir 39 straipsnį.
2. Papildomai prie to, kas numatyta 1 dalyje, šio reglamento 15 straipsnio 2 dalyje nurodyto rangovo atstovai gali išimties tvarka būti kviečiami dalyvauti Saugumo akreditavimo valdybos posėdžiuose stebėtojų teisėmis sprendžiant su tuo rangovu tiesiogiai susijusius klausimus.

32 straipsnis

Saugumo akreditavimo valdybos balsavimo taisyklės

Saugumo akreditavimo valdybos balsavimo taisyklėms taikomas Reglamento (ES) 2021/696 40 straipsnis.

33 straipsnis

Informavimas apie Saugumo akreditavimo valdybos sprendimus ir jų poveikis

1. Saugumo akreditavimo valdybos sprendimams taikomos Reglamento (ES) 2021/696 41 straipsnio 1–4 dalys. Šiame reglamente sąvoka „komponentas“, vartojama Reglamento (ES) 2021/696 41 straipsnyje, suprantama kaip „vyriausybinių infrastruktūrą“.
2. Saugumo akreditavimo valdybos tvarkaraštis nekludo laikytis veiklos tvarkaraščio, pateikto 37 straipsnio 1 dalyje nurodytoje darbo programoje.

34 straipsnis

Valstybių narių vaidmuo saugumo akreditavimo srityje

Šiai Programai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 42 straipsnis.

35 straipsnis

Įslaptintos informacijos apsauga

1. Su Programa susijusiai įslaptintai informacijai taikomas Reglamento (ES) 2021/696 43 straipsnis.
2. Įslaptinta informacija, kurią parengė EKA vykdydama užduotis, pavestas pagal 25 straipsnio 1 ir 2 dalis, laikoma ES įslaptinta informacija pagal Komisijos sprendimą (ES, Euratomas) 2015/444⁴⁵ ir Tarybos sprendimą 2013/488/ES⁴⁶, parengta vadovaujant Komisijai.

VII skyrius

Tarptautiniai santykiai

36 straipsnis

Trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas Programoje

1. Pagal SESV 218 straipsnį sudaryto konkretaus susitarimo dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas Programoje gali dalyvauti Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, taip pat šios trečiosios valstybės:
 - (a) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir sąlygas, nustatytus

⁴⁵ 2015 m. kovo 13 d. Komisijos sprendimas (ES, Euratomas) 2015/444 dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 72, 2015 3 17, p. 53).

⁴⁶ 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

- atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
- (b) Europos kaimynystės politikos šalys pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytas atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose arba panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos ir tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
 - (c) trečiosios valstybės, kurios nėra a ir b punktuose nurodytos trečiosios valstybės.
2. Programoje gali dalyvauti tarptautinės organizacijos pagal susitarimus, sudarytus pagal SESV 218 straipsnį.
3. 1 ir 2 dalyse nurodytame konkrečiame susitarime:
- (a) užtikrinama teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos įnašų ir naudos pusiausvyrą;
 - (b) nustatomos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant atskiroms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą, ir tų programų administracinės išlaidos;
 - (c) trečiajai valstybei ar tarptautinei organizacijai nesuteikiama teisė priimti sprendimus dėl Sąjungos programos;
 - (d) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus;
 - (e) nedaromas poveikis įsipareigojimams, kylantiems iš galiojančių Sąjungos sudarytų susitarimų, visų pirma dėl radijo dažnių naudojimo teisės.
4. Nedarant poveikio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytoms sąlygoms, saugumo sumetimais Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomi papildomi reikalavimai trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimui Programoje, kiek tai suderinama su 1 ir 2 dalyse nurodytais esamais susitarimais. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

37 straipsnis

Trečiųjų valstybių ir tarptautinių organizacijų prieiga prie vyriausybinių paslaugų

Trečiosios valstybės ir tarptautinės organizacijos gali turėti prieigą prie vyriausybinių paslaugų su sąlyga, kad:

- (a) pagal SESV 218 straipsnyje numatytą procedūrą jos sudaro susitarimą, kuriame nustatomos prieigos prie vyriausybinių paslaugų sąlygos;
- (b) jos atitinka Reglamento (ES) 2021/696 43 straipsnio 1 dalį.

Šiame reglamente nuorodos į žodį „Programa“, vartojamą Reglamento (ES) 2021/696 43 straipsnio 1 dalyje, laikomos nuorodomis į Programą, apibrėžtą šiame reglamente.

VIII skyrius

Programavimas, stebėseną, vertinimas ir kontrolė

38 straipsnis

Programavimas, stebėseną ir pranešimų teikimas

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytą darbo programą. Darbo programoje nustatomi veiksmai ir susijęs biudžetas, kurių reikia Programos tikslams pasiekti, ir, kai taikytina, bendra derinimo operacijoms rezervuota suma. Darbo programa papildo Reglamento (ES) 2021/696 100 straipsnyje nurodytos Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponento darbo programą.
Komisija priima įgyvendinimo aktus, kuriais patvirtina darbo programą. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 42 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Rodikliai, skirti Programos veiklos pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaitai pateikti, išdėstyti priede.
3. Komisijai pagal 43 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas Priedas, kiek tai susiję su rodikliais, jei tai laikoma reikalinga, ir taip pat kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.
4. Jeigu yra priežasčių, dėl kurių privaloma skubėti, pagal šį straipsnį priimtiems deleguotiesiems aktams taikoma 44 straipsnyje numatyta procedūra.
5. Atsiskaitymo už veiklą sistema užtikrinama, kad programos veiklos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami ekonomiškai, efektyviai ir laiku.
Tuo tikslu Sąjungos lėšų gavėjams ir, kai aktualu, valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.
6. 2 dalies tikslais Sąjungos lėšų gavėjai privalo teikti atitinkamą informaciją. Duomenys, kurių reikia veiklos rezultatams patikrinti, turi būti renkami veiksmingai, efektyviai ir laiku.

39 straipsnis

Vertinimas

1. Komisija Programos vertinimą atlieka laiku, kad jo rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.
2. Ne vėliau kaip [DATA, ESANTI PO 3 METŲ NUO ĮSIGALIOJIMO] o vėliau – kas ketverius metus Komisija įvertina Programos įgyvendinimą. Vertinant atsižvelgiama į:
 - (a) pagal Programą teikiamų paslaugų rezultatus;
 - (b) Programos naudotojų poreikių raidą.Prireikus kartu su vertinimu pateikiamas atitinkamas pasiūlymas.

3. Vertinant Programą atsižvelgiama į Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponento vertinimo, atlikto pagal Reglamento (ES) 2021/696 102 straipsnį, rezultatus.
4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.
5. Subjektai, dalyvaujantys įgyvendinant šį reglamentą, teikia Komisijai duomenis ir informaciją, būtinus 1 dalyje nurodytam vertinimui atlikti.
6. Praėjus dvejim metams nuo viso operacinio pajėgumo pasiekimo, o vėliau kas dvejus metus Agentūra, konsultuodamasi su atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis, parengia rinkos ataskaitą dėl Programos poveikio ES komercinių palydovų sektoriui siekdama užtikrinti kuo mažesnę galimą poveikį konkurencijai ir išsaugoti paskatas kurti inovacijas.

40 straipsnis

Auditai

Asmenų ar subjektų, tarp jų ir Sąjungos institucijų ar įstaigų neįgalėtų asmenų ar subjektų, atliktais Sąjungos įnašo naudojimo auditais grindžiamas bendras užtikrinimas pagal Finansinio reglamento 127 straipsnį.

41 straipsnis

Asmens duomenų ir privatumo apsauga

Įgyvendinant šiame reglamente nustatytas užduotis ir veiksmus visi asmens duomenys (įskaitant Agentūros tvarkomus duomenis) tvarkomi laikantis asmens duomenų apsaugos srities taikomų teisės aktų, visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679⁴⁷ ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725⁴⁸.

IX skyrius

Delegavimas ir įgyvendinimo priemonės

42 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda GOVSATCOM sudėties Programos komitetas, įsteigtas pagal Reglamento (ES) 2021/696 107 straipsnį. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

⁴⁷ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (OL L 119, 2016 5 4, p. 1).

⁴⁸ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

Šio reglamento 5 straipsnio 3 dalyje ir 27 straipsnio 2 dalyje nurodytų įgyvendinimo aktų priėmimo tikslais šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytas komitetas posėdžiauja Reglamento (ES) 2021/696 107 straipsnio 1 dalies e punkte apibrėžta saugumo sudėtimi.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Jeigu Programos komitetas nuomonės dėl šio reglamento 27 straipsnio 2 dalyje nurodyto įgyvendinimo akto projekto nepateikia, Komisija to įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

43 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 38 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2028 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 38 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jam nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 38 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

44 straipsnis

Skubos procedūra

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškia 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.
2. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi 43 straipsnio 6 dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi Europos Parlamento arba Tarybos pranešimą apie sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.

X skyrius

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

45 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

1. Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą (visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus), teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslinę informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.
2. Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su Programa, su remiantis ta Programa vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais.
3. Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politikos prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

46 straipsnis

Paslaugų tęstinumas po 2027 m.

Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į Sąjungos biudžetą po 2027 m., siekiant padengti 3 straipsnyje numatytas išlaidas, kad būtų galima valdyti iki Programos pabaigos nebaigtus vykdyti veiksmus, taip pat išlaidoms, skirtoms ypatingos svarbos operacinei veiklai ir paslaugų teikimui.

47 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

1. PASIŪLYMO (INICIATYVOS) STRUKTŪRA

1.1. Pasiūlymo (iniciatyvos) pavadinimas

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Sąjungos saugaus junglumo programa

1.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys)

Sąjungos kosmoso politika

1.3. Pasiūlymas (iniciatyva) susijęs (-usi) su:

☒ nauju veiksmu

☐ nauju veiksmu, kai bus įgyvendintas bandomasis projektas ir (arba) atlikti parengiamieji veiksmai⁴⁹

☐ esamo veiksmo galiojimo pratęsimas

☒ vieno ar daugiau veiksmų sujungimas arba nukreipimas į kitą / naują veiksmą

1.4. Tikslas (-ai)

1.4.1. Bendrasis (-ieji) tikslas (-ai)

Bendrasis Programos tikslas – sukurti saugią ir savarankišką ryšio kosmose sistemą, skirtą teikti garantuotas ir atsparias palydovinio ryšio paslaugas, visų pirma siekiant:

a) pagal 7 straipsnio 1 dalį užtikrinti ilgalaikę nepertraukiamą pasaulinę prieigą prie saugių ir ekonomiškai efektyvių palydovinio ryšio paslaugų vyriausybiniams naudotojams, kuria remiama ypatingos svarbos infrastruktūros objektų apsauga, priežiūra, išorės veiksmai, krizių valdymas ir praktiniai sprendimai, kurie yra itin svarbūs ekonomikai, aplinkai, saugumui ir gynybai, taip didinant valstybių narių atsparumą;

b) leisti privačiajam sektoriui teikti komercines paslaugas pagal 7 straipsnio 2 dalį.

1.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai)

Specialieji Programos tikslai:

a) didinti Sąjungos ryšių paslaugų atsparumą plėtojant, kuriant ir eksploatuojant daugiaorbitinio ryšio infrastruktūrą, nuolat pritaikomą prie palydovinio ryšio paklausos raidos, kartu atsižvelgiant į esamus ir būsimus valstybių narių išteklius, naudojamus pagal Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponentą, nustatytą Reglamentu (ES) 2021/696;

b) prisidėti prie kibernetinio atsparumo aktyviai ir reaktyviai ginantis nuo kibernetinių ir elektromagnetinių grėsmių ir užtikrinant operatyvinį kibernetinį saugumą, integruoti Europos kvantinės ryšių infrastruktūros kosmoso ir susijusį antžeminį segmentą, kad būtų galima saugiai perduoti kriptografinius raktus;

⁴⁹

Kaip nurodyta Finansinio reglamento 58 straipsnio 2 dalies a arba b punkte.

- c) prisidėti prie kibernetinio atsparumo aktyviai ir reaktyviai ginantis nuo kibernetinių ir elektromagnetinių grėsmių ir užtikrinant operatyvinį kibernetinį saugumą, integruoti Europos kvantinės ryšių infrastruktūros kosmoso segmentą, kad būtų galima saugiai perduoti kriptografinius raktus;
- d) gerinti ir plėsti kitų Sąjungos kosmoso programos komponentų pajėgumus ir paslaugas;
- e) skatinti kurti novatoriškas ir perversmines technologijas, visų pirma pasitelkiant naują kosmoso pramonę;
- f) sudaryti sąlygas toliau plėtoti didelės spartos plačiąjuosį ryšį ir sklاندų junglumą visoje Sąjungoje, šalinant nejautrumo dažniui sritis ir didinant sanglaudą valstybių narių teritorijose, taip pat sudaryti sąlygas junglumui strateginės svarbos geografinėse vietovėse už Sąjungos ribų.

1.4.3. *Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis*

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas (iniciatyva) turėtų padaryti tiksliniams gavėjams (tikslinėms grupėms).

Valstybių narių vyriausybėms ir ES institucijoms turėtų būti naudingi atsparūs, pasauliniai, garantuoti ir lankstūs palydovinio ryšio sprendimai, atitinkantys jų kintančius poreikius.

ES palydovinio ryšio pramonei būtų naudingas ilgalaikis įsipareigojimas ir ES lygmens saugumo akreditavimas. Turėdamas ES kaip ilgalaikę pagrindinę vyriausybinių paslaugomis besinaudojančią klientę, palydovinio ryšio sektoriaus verslas sustiprinamas ir patiria mažesnę riziką, todėl turi daugiau galimybių gauti finansavimą ir galiausiai tampa konkurencingesnis.

Didesnis įvairių saugumo subjektų veiklos efektyvumas atneštų tiesioginės ir netiesioginės naudos Europos piliečiams.

1.4.4. *Veiklos rezultatų rodikliai*

Nurodyti pažangos ir pasiekimų stebėsenos rodiklius.

1 konkretus tikslas. Didinti Sąjungos ryšių paslaugų atsparumą plėtojant, kuriant ir eksploatuojant daugiaorbitinio ryšio infrastruktūrą, nuolat pritaikomą prie palydovinio ryšio paklausos raidos, kartu atsižvelgiant į esamus ir būsimus valstybių narių išteklius, naudojamus pagal Sąjungos kosmoso programos GOVSATCOM komponentą, nustatytą Reglamentu (ES) 2021/696.

1 rodiklis. Valstybių narių vyriausybės ir ES institucijos 2025 m. galės naudotis pradiniu vyriausybinių paslaugų rinkiniu, o 2027 m. – visu rinkiniu.

2 rodiklis. Paslaugos prieinamumas

3 rodiklis. Visiškas esamų bendro Sąjungos tinklo pajėgumų integravimas integruojant GOVSATCOM antžeminę infrastruktūrą

4 rodiklis. Valstybių narių telekomunikacijų tinklų didelių atjungimų, kurių poveikį sušvelnina saugaus ryšio sistema, skaičius per metus

5 rodiklis. Naudotojo pasitenkinimas saugaus ryšio sistemos veikimu

2 konkretus tikslas. Prisidėti prie kibernetinio atsparumo aktyviai ir reaktyviai ginantis nuo kibernetinių ir elektromagnetinių grėsmių ir užtikrinant operatyvinį

kibernetinį saugumą, integruoti Europos kvantinės ryšių infrastruktūros kosmoso ir susijusį antžeminį segmentą, kad būtų galima saugiai perduoti kriptografinius raktus.

1 rodiklis. Sistema gauna saugumo akreditaciją, leidžiančią paslaugoms perduoti ES įslaptintą informaciją (ESI) iki tam tikro slaptumo žymos laipsnio ir lygiaverčio slaptumo žymos laipsnio ES valstybių narių nacionalinę įslaptintą informaciją, laikantis principų, nustatytų Tarybos sprendime (2013/488/ES) dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių.

2 rodiklis. „EuroQCI“ kosmoso infrastruktūros integravimas remiantis tinkamiausiu techniniu sprendimu.

3 konkretus tikslas. Gerinti ir plėsti kitų Sąjungos kosmoso programos komponentų pajėgumus ir paslaugas.

1 rodiklis. Kitus Sąjungos kosmoso programos komponentus aptarnaujančių naudingųjų krovinių skaičius.

4 konkretus tikslas. Skatinti diegti novatoriškas ir perversmines technologijas, visų pirma pasitelkiant naująją kosmoso pramonę.

1 rodiklis. Startuolių, MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonių, dalyvaujančių plėtojant infrastruktūrą, skaičius.

5 konkretus tikslas. Sudaryti sąlygas toliau plėtoti didelės spartos plačiajuosčių ryšių ir sklandų junglumą visoje Sąjungoje, šalinant nejautrumo dažniui sritis ir didinant sanglaudą valstybių narių teritorijose, taip pat sudaryti sąlygas junglumui strateginės svarbos geografinėse vietovėse už Sąjungos ribų.

1 rodiklis. Komercinio palydovinio plačiajuosčio ryšio sparta.

2 rodiklis. Naujų komercinių palydovinio ryšio naudotojų skaičius ES kaimo vietovėse ir strateginės svarbos geografinėse vietovėse.

1.5. Pasiūlymo (iniciatyvos) pagrindas

1.5.1. Trumpalaikiai arba ilgalaikiai poreikiai, įskaitant išsamų iniciatyvos įgyvendinimo pradinio etapo tvarkaraštį

Programos įgyvendinimo užduotims reikės:

- sudaryti su pramone koncesijos sutartį arba mišrią sutartį, sudaromą pagal Finansinio reglamento VII antraštinėje dalyje nustatytą viešųjų pirkimų procedūrą;
- sukurti ir įdiegti sistemą;
- naudoti vyriausybės paslaugas, kurių pradiniu rinkiniu valstybių narių vyriausybės ir ES institucijos galės naudotis 2025 m., o visu rinkiniu – 2027 m.;
- integruoti su GOVSATCOM centrais 2025 m.;
- gauti sistemos saugumo akreditaciją 2027 m., leidžiančią paslaugoms perduoti ES įslaptintą informaciją (ESI) iki tam tikro slaptumo žymos laipsnio ir lygiaverčio slaptumo žymos laipsnio ES valstybių narių nacionalinę įslaptintą informaciją, laikantis principų, nustatytų Tarybos sprendime (2013/488/ES) dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių;

- įdarbinti Europos Komisijoje darbuotojus, kurių reikia, kad būtų galima valdyti programą ir veiksmingai stebėti įvairių agentūrų, ypač Agentūros, darbą;
- aprūpinti Agentūrą darbuotojais ir biudžetu, kurių reikia, kad būtų tinkamai įgyvendinti įvairūs su programa susiję veiksmai, už kuriuos bus atsakinga Agentūra.

1.5.2. *Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė (gali būti susijusi su įvairiais veiksniais, pvz., koordinavimo nauda, teisiniu tikrumu, didesniu veiksmingumu ar papildomumu). Šiame punkte „Sąjungos dalyvavimo pridėtinė vertė“ – dalyvaujant Sąjungai užtikrinama vertė, papildanti vertę, kuri būtų užtikrinta vien valstybių narių veiksmiais.*

Programa užtikrins garantuotą prieigą prie saugaus palydovinio ryšio. Taip ji netiesiogiai prisidės prie ES saugumo interesų. Valstybėse narėse pagal ją bus remiamos, pavyzdžiui, civilinės saugos pajėgos ir nacionalinė policija, viešojo saugumo funkcijas vykdančios įstaigos, sienos apsaugos pareigūnai ir jūrų bei pakrančių pajėgos. ES lygmeniu tai palengvins ES agentūrų, kaip antai *Frontex* ir *EMSA*, darbą ir sustiprins civilinės saugos bei humanitarinių intervencijų veiksmingumą ES ir visame pasaulyje.

Sukūrus ES lygmens valdymą, kuris visiems nacionaliniams ir ES saugumo subjektams galėtų suteikti galimybę naudotis saugiomis ir moderniomis palydovinio ryšio paslaugomis, tai prisidėtų prie veiksmingesnio ir savarankiškesnio ES reagavimo į riziką ir grėsmes – pradedant kibernetiniais išpuoliais, hibridinėmis grėsmėmis bei gaivalinėmis nelaimėmis ir baigiant besivystančiais saugaus vyriausybinių palydovinio ryšio naudojimo atvejais bei didėjančiais pasauliniais poreikiais.

Nėra perspektyvių verslo scenarijų, pagal kuriuos ES privatusis kosmoso sektorius galėtų plėtoti šią sistemą be vyriausybės dalyvavimo. Investicijos į MTEP prisidės prie ES pramonės konkurencingumo.

1.5.3. *Panašios patirties išvados*

Patirtis, įgyta valdant Sąjungos kosmoso iniciatyvas ir programas:

i) viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė

Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės įgyvendinimo modelis buvo svarstomas programos „Galileo“ pradžioje.

ii) Valdymas

Kitų Sąjungos kosmoso iniciatyvų valdymo struktūra atskleidė, kad su tokių iniciatyvų įgyvendinimu susijusioms užduotims vykdyti geriausiai tinka EUSPA, o EKA gali padėti kūrimo ir patvirtinimo etapuose.

1.5.4. *Suderinamumas su daugiamete finansine programa ir galima sinergija su kitomis atitinkamomis priemonėmis*

Programos tikslai panašūs į kitų Sąjungos programų, pavyzdžiui, programos „Europos horizontas“, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/695, Skaitmeninės Europos programos, įsteigtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/694, Europos infrastruktūros tinklų priemonės, sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/1153, o ypač – Sąjungos kosmoso programos, sukurtos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/696.

Dėl Programos poveikio Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, ją įgyvendinant taip pat siekiama tikslų ir laikomasi principų, kurių siekiama ir laikomasi įgyvendinant Europos gynybos fondą, įsteigtą Europos Parlamento reglamentu (ES) 2021/697.

Kadangi Programa apima visą pasaulį, jos tikslai ir principai sutampa su Reglamentu (ES) 2021/947 nustatyta Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemone „Globali Europa“.

1.5.5. Įvairių turimų finansavimo galimybių vertinimas, įskaitant perskirstymo mastą

Iniciatyvos finansavimas iš Sąjungos biudžeto grindžiamas lėšų įnašu iš šių esamų Sąjungos programų, kurių tikslai panašūs į šios iniciatyvos tikslus:

- Sąjungos kosmoso programa
- Skaitmeninės Europos programa
- Europos infrastruktūros tinklų priemonė
- Europos gynybos fondas

Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė – naujų uždavinių ir prioritetų rezervas

Dalis finansavimo taip pat užtikrinama iš turimų 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos 1 ir 5 išlaidų kategorijų maržų lėšų.

Programa taip pat papildoma finansavimu, įgyvendinamu pagal programą „Europos horizontas“, Sąjungos kosmoso programą ir Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonę.

1.6. Pasiūlymo (iniciatyvos) trukmė ir finansinis poveikis

☒ Trukmė ribota

- ☒ galioja nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d.
- ☒ Įsipareigojimų asignavimų finansinis poveikis nuo 2023 iki 2027 m., o mokėjimų asignavimų – nuo 2023 iki 2030 m.

☐ Trukmė neribota

- įgyvendinimo pradinis laikotarpis – nuo MMMM iki MMMM,
- vėliau – visuotinis taikymas.

1.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai)⁵⁰

☒ Komisijos atliekamas tiesioginis valdymas

- ☒ padalinių, įskaitant Sąjungos delegacijų darbuotojus;
- ☐ vykdomųjų įstaigų.

☐ Pasidalijamasis valdymas kartu su valstybėmis narėmis

☒ Netiesioginis valdymas, biudžeto vykdymo užduotis pavedant:

- ☐ trečiosioms valstybėms arba jų paskirtoms įstaigoms;
- ☒ tarptautinėms organizacijoms ir jų agentūroms (nurodyti);
- ☐ EIB ir Europos investicijų fondui;
- ☒ Finansinio reglamento 70 ir 71 straipsniuose nurodytoms įstaigoms;
- ☐ viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė ir kurioms pavesta teikti viešąsias paslaugas, jeigu jos pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja valstybės narės privatinė teisė, kurioms pavesta įgyvendinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystę ir kurios pateikia pakankamas finansines garantijas;
- ☐ atitinkamame pagrindiniame akte nurodytiems asmenims, kuriems pavesta vykdyti konkrečius veiksmus BUSP srityje pagal ES sutarties V antraštinę dalį.
- *Jei nurodomas daugiau kaip vienas valdymo būdas, išsamią informaciją pateikti šio punkto pastabų skiltyje.*

Pastabos

Įvairiems valdymo subjektams teks šios atsakomybės sritys:

i) Komisijai tenka visa atsakomybė už Programos įgyvendinimą, įskaitant įgyvendinimą saugumo srityje, nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje.

ii) Europos Sąjungos kosmoso programos agentūra (įsikūrusi Prahoje) bus atsakinga už:

⁵⁰

Informacija apie valdymo būdus ir nuorodos į Finansinį reglamentą pateikiamos svetainėje „BudgWeb“ <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- Programos vyriausybės infrastruktūros eksploatavimą;
 - vyriausybės infrastruktūros eksploatavimo saugumą, įskaitant rizikos ir grėsmių analizę, saugumo stebėseną;
 - valstybės paslaugų teikimą;
 - koncesijos arba mišrios sutarties valdymą;
 - bendrą su naudotojais susijusių vyriausybinių paslaugų aspektų koordinavimą glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, atitinkamomis Sąjungos agentūromis, EIVT ir kitais subjektais;
 - veiklos, susijusios su pagal Programą teikiamų paslaugų naudotojų gausinimu, vykdymą.
- iii) Atsižvelgiant į Europos kosmoso agentūros (EKA) vidaus sprendimų priėmimo proceso pritaikymą, kurio pagalba galima apsaugoti ES interesus, jai būtų patikėta:
- kūrimo ir patvirtinimo veikla pagal įgyvendinimo sutartis;
 - techninių ekspertinių žinių, be kita ko, susijusių su Programos techninių aspektų rengimu, teikimas Komisijai;
 - įgyvendinimo sutarčių vertinimas.

2. VALDYMO PRIEMONĖS

2.1. Stebėsenos ir atskaitomybės taisyklės

Nurodyti dažnumą ir sąlygas.

Iniciatyvos stebėsenoje turėtų būti numatyti šie aspektai:

- **Įgyvendinimas.** Infrastruktūros diegimas pagal sutartis. Kiekvienam viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės infrastruktūros diegimo etapui bus nustatyti veiklos tikslai kartu su susijusiais pagrindiniais veiklos rezultatų rodikliais (PVRR), kurie taip pat turėtų atsispindėti sutartyse. PVRR bus apibrėžti remiantis eksploataciniais ir saugumo reikalavimais ir juos stebės Komisija. Įgyvendinimo aktuose bus išsamiau apibrėžti paslaugų portfelio, vyriausybinių paslaugų teikimo, bendrųjų saugumo ir darbo programos reikalavimai.

- **Taikymas.** Pagal iniciatyvą ir besikeičiančius iniciatyvos naudotojų poreikius teikiamų paslaugų atlikimas. Konkrečiai matuojamas pagal toliau nurodytus rodiklius:

- Pasaulinė aprėptis
- Paslaugos prieinamumas
- Delsa
- Naudotojų skaičius

– Naudojamų duomenų kiekis (t. y. sistema naudojama, o jos pajėgumas nustatomas tinkamai).

Rodikliai bus vertinami kiekvienais metais.

2.2. Valdymo ir kontrolės sistema (-os)

2.2.1. *Valdymo būdo (-ų), finansavimo įgyvendinimo mechanizmo (-ų), mokėjimo tvarkos ir siūlomos kontrolės strategijos pagrindimas*

Komisijai tektų visa atsakomybė už Programos įgyvendinimą, įskaitant įgyvendinimą saugumo srityje, nedarant poveikio valstybių narių prerogatyvoms nacionalinio saugumo srityje.

Komisija patikėtų EKA ir EUSPA prisidėti prie patikimo įgyvendinimo, susijusio atitinkamai su kūrimo ir patvirtinimo veikla, ir eksploataavimo veikla. Be to, EUSPA vykdytų vyriausybės infrastruktūros ir vyriausybinių tarnybų saugumo akreditaciją pagal Reglamento (ES) 2021/696 V antraštinės dalies II skyrių.

Mokėjimo metodai turėtų likti tokie patys, kaip ir ankstesnių DFP metu patirti metodai: mokėjimų prognozę rengia agentūros, tikrina Komisija (visų pirma kiek tai susiję su visu deleguotu paketu), o mokėjimai atliekami reguliariai, kad įgaliotieji subjektai galėtų veiksmingai valdyti viešuosius pirkimus ir išvengti bet kokių išdo problemų. Komisija išlaiko galią tvirtinant mokėjimus, visų pirma turi juridinę teisę jį sumažinti, jeigu reikalavimas ir susijusi prognozė būtų laikomi pertekliniais.

Susitarimuose dėl įnašo bus apibrėžta kontrolės strategija, pagrįsta patirtimi, įgyta įgyvendinant ankstesnę DFP, visų pirma ketvirčio ataskaitų rengimo procesu (įskaitant programines, finansines ir rizikos valdymo ataskaitas) ir skirtingais valdybų sluoksniais (pavyzdžiui, pirkimų valdybos) bei susirinkimais. Būsimąją

kontrolės strategiją lems nustatyta rizika, su kuria Programa gali susidurti, taip pat bus atsižvelgiama į jos santykinę svarbą ir galimą poveikį programai. Kaip nurodyta atitinkamuose laikotarpio vidurio vertinimuose, ši kontrolės sistema pasirodė esanti veiksminga pagrindiniams veiksams – GALILEO, EGNOS ir „Copernicus“.

2.2.2. *Informacija apie nustatytą riziką ir jai sumažinti įdiegtą (-as) vidaus kontrolės sistemą (-as)*

Nustatyta rizika:

Technologinė rizika. Pažangiausių technologijų, kurios dar turi būti patvirtintos ir kurių specifikacijos nuolat kinta, naudojimas.

Pramoninė rizika. Infrastruktūrą rengia ir tobulina daug įvairių šalių pramonės atstovų, todėl svarbu veiksmingai koordinuoti jų darbą, kad sukurtos sistemos būtų patikimos ir puikiai integruotos ypač saugumo srityje.

Vėlavimo rizika. Bet koks įgyvendinimo vėlavimas gali kelti pavojų naujoms galimybėms ir lemti didesnes nei numatyta sąnaudas.

Valdymo rizika. Programai valdyti būtina, kad įvairios įstaigos dirbtų išvien, todėl reikia užtikrinti tinkamą stabilumą ir darbo organizavimą. Be to, reikia atsižvelgti į skirtingas įvairių šalių nuomones, visų pirma į skirtingas valstybių narių nuomones, daugeliu svarbių klausimų. Šiuo atveju būtų tikslinga numatyti, kad riziką, įskaitant finansinę ir saugumo riziką, tektų kartu valdyti geriausiai su jomis susidoroti galintiems veikėjams.

Finansinė rizika. Susijusi su nepakankamu valstybių narių ir privačiojo sektoriaus finansavimu. Ši rizika bus žinoma viešųjų pirkimų proceso metu, prieš darant bet kokias su Programos įgyvendinimu susijusias išlaidas.

Vidaus kontrolė:

DEFIS GD bendra vidaus kontrolės sistema pagrįsta įvairiomis ataskaitomis, kurias kas ketvirtį teikia įgaliotieji subjektai. Po šių ataskaitų rengiamos specialios peržiūros, kuriomis siekiama užtikrinti, kad būtų laikomasi plano, ir išspręsti bet kokius techninius sunkumus. Be kita ko, atliekant tokias peržiūras atsižvelgiama į su programos įgyvendinimu susijusią riziką. DEFIS GD atlieka ir ex post auditą, kad užtikrintų, jog įgaliotieji subjektai patikimai valdytų finansus.

2.2.3. *Kontrolės išlaidų efektyvumo apskaičiavimas ir pagrindimas (kontrolės sąnaudų ir susijusių valdomų lėšų vertės santykis) ir numatomo klaidų rizikos lygio vertinimas (atliekant mokėjimą ir užbaigiant programą)*

Pagrindinį Programos biudžetą pagal susitarimus dėl įnašų valdo Agentūra ir EKA. Remiantis ankstesniais duomenimis, bendra visų Komisijos įgaliotųjų subjektų kontrolės išlaidų suma sudaro mažiau nei 1 proc. valdomų susijusių lėšų. Įgyvendinimo organų išlaidos, remiantis ankstesniu laikotarpiu, būtų 5–10 proc.

Atsižvelgiant į pirkimo priemones, tikėtinas klaidų rizikos lygis tiek atliekant mokėjimą, tiek užbaigiant programą yra nedidelis: Komisija pirkimą paveda Agentūrai arba EKA pagal daugiametę finansinę programą, o šios agentūros kas ketvirtį teikia faktinių ir planuojamų pirkimų, neviršijant skirtų sumų, ataskaitas.

2.3. **Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės**

Nurodyti dabartinės arba numatytas prevencijos ir apsaugos priemones, pvz., išdėstytas Kovos su sukčiavimu strategijoje.

Iš to kylančiuose susitarimuose dėl įnašų, kurie sudaromi su trečiosiomis šalimis, numatoma, kad Komisija arba jos įgaliotas atstovas vykdo priežiūrą ir finansinę kontrolę bei ES nuožiūra Audito Rūmai arba OLAF atlieka auditą, prireikus – vietoje.

3. NUMATOMAS PASIŪLYMO (INICIATYVOS) FINANSINIS POVEIKIS

3.1. Atitinkama (-os) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Esamos biudžeto linijos (žr. 3.2 skirsnio lentelę)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA ⁵¹	ELPA šalių ⁵²	valstybių kandidačių ⁵³	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
	[XX.YY.YY.YY]	DA / NDA	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE	TAIP / NE

- Prašomos sukurti naujos biudžeto eilutės

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorijas ir biudžeto eilutes nurodyti eilės tvarka.

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris	DA / NDA	ELPA šalių	valstybių kandidačių	trečiųjų valstybių	pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punktą
1	04.0301	DA	NE	NE	NE	NE
5	13.05	DA	NE	NE	NE	NE
6	14.07	DA	NE	NE	NE	NE

⁵¹ DA – diferencijuotieji asignavimai, NDA – nediferencijuotieji asignavimai.

⁵² ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

⁵³ Valstybių kandidačių ir, kai taikoma, Vakarų Balkanų potencialių kandidačių.

3.2. Sąjungos saugaus junglumo finansavimo šaltiniai

3.2.1. Lėšų skyrimas pagal esamas programas

Kosmoso programa	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
04.0101.03 Pagalbinė kosmoso programa	0,900	0,550	0,300	0,300	0,300	0,300	0,450	3,100
04.0201 Galileo / Egnos	1,325							1,325
04.0203 Govsatcom / SSA	18,448	24,641	39,472	41,826	40,435	26,708	26,132	217,662
Iš viso kosmosui	20,673	25,191	39,772	42,126	40,735	27,008	26,582	222,087

Programa „Europos horizontas“. Veiksmų grupė „Skaitmeninė ekonomika. Pramonė ir kosmosas“			86,000	86,000	86,000	86,000	86,000	430,000
---	--	--	--------	--------	--------	--------	--------	---------

KVTBP – „Globali Europa“					50,000	50,000	50,000	150,000
--------------------------	--	--	--	--	--------	--------	--------	---------

Iš viso skiriama lėšų	20,673	25,191	125,772	128,126	176,735	163,008	162,582	802,087
-----------------------	--------	--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

3.2.2. Ašignavimų pagal naująją Sąjungos saugaus junglumo programą finansavimo šaltinis pagal naują saugaus junglumo programą

Įnašas iš kosmoso	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
-------------------	------	------	------	------	------	------	------	---------

programos								
Pagalba GALILEO / EGNOS			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050	0,900
Galileo / EGNOS					80,000	80,000	97,013	257,013
Iš viso GALILEO / EGNOS			0,250	0,200	80,200	80,200	97,063	257,913

Įnašas iš EITP	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
Skaitmeninė kryptis				50,000	50,000	50,000	50,000	200,000

Įnašas iš SEP	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
SEP ⁵⁴			88,000	88,000	88,000	88,000	88,000	440,000

Įnašas iš Europos gynybos fondo	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
Pajėgumų plėtojimas				51,000	61,000	71,000	85,000	268,000
Gynybos srities moksliniai tyrimai				25,000	30,000	35,000	42,000	132,000
Iš viso EGF				76,000	91,000	106,000	127,000	400,000

⁵⁴

Numatoma daugiausia iš kibernetinio saugumo

Įnašas iš KVTBP „Globali Europa“	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
Rezervas naujiems iššūkiams ir prioritetams					50,000	50,000	50,000	150,000

Maržų naudojimas	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
1 išlaidų kategorija			20,000	10,000	10,000	5,000	5,000	50,000
5 išlaidų kategorija			30,000	20,000	20,000	15,000	15,000	100,000
Iš viso maržų			50,000	30,000	30,000	20,000	20,000	150,000

ĮNAŠO IŠ PROGRAMŲ IR MARŽŲ SUVESTINĖ

Įnašas iš programų ir maržų	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
Kosmosas			0,250	0,200	80,200	80,200	97,063	257,913
EITP				50,000	50,000	50,000	50,000	200,000
SEP			88,000	88,000	88,000	88,000	88,000	440,000
1 išlaidų kategorijos marža			20,000	10,000	10,000	5,000	5,000	50,000
Tarpinė suma pagal 1 kategoriją			108,250	148,200	228,200	223,200	240,063	947,913
EGF				76,000	91,000	106,000	127,000	400,000
5 išlaidų kategorijos marža			30,000	20,000	20,000	15,000	15,000	100,000

Tarpinė suma pagal 5 kategoriją			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000	500,000
KVTBP					50,000	50,000	50,000	150,000
Tarpinė suma pagal 6 kategoriją					50,000	50,000	50,000	150,000
Iš viso už bendrą Sąjungos saugų junglumą			138,250	244,200	389,200	394,200	432,063	1 597,913

3.2.3. Numatomo poveikio veiklos asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai nenaudojami
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti veiklos asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	01	Bendroji rinka. Inovacijos ir skaitmeninė ekonomika. 4 veiksmų grupė „Kosmosas“
--	----	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	IŠ VISO
04.0301 Veiklos asignavimai	Įsipareigojimai	1		0	108,000	148,000	228,000	223,200	240,013		947,013

„Saugus junglumas“ ⁵⁵											
	Mokėjimai	2			100,000	100,000	200,000	200,000	200,000	147,013	947,013
04.0101.03 – Paramos išlaidos	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(3)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050		0,900
IŠ VISO asignavimų programos paketui pagal 1 išlaidų kategoriją	Išsipareigojimai	= ₁ + 3			108,250	148,200	228,200	223,200	240,063		947,913
	Mokėjimai	= ₂ + 3			100,250	100,200	200,200	200,200	200,050	147,013	947,913

04 0301 Įnašas iš saugaus junglumo biudžeto į EUSPA biudžetą	Išsipareigojimai	4			-1,950	-2,850	-3,850	-5,500	-5,850		-20,000
	Mokėjimai	5			-1,950	-2,850	-3,850	-5,500	-5,850		-20,000

- ⁵⁵ Toliau nurodytas biudžetas bus bendrai deleguojamas Ryšių tinklų, turinio ir technologijų GD:
- 390 mln. EUR (SEP įnašas) EuroQCI antžeminiam segmentui įgyvendinti.
 - 50 mln. EUR (SEP įnašas) bus panaudoti saugaus ryšio transporto priemonėje saugiai architektūrai kurti, kuri apima QKD, įskaitant sąsajas su kosminių duomenų perdavimo sistema.
 - 90 mln. EUR (EITP įnašas) bus skirti antžeminei EuroQCI daliai.
 - 110 mln. EUR (EITP įnašas) „EuroQCI“ palydovinės infrastruktūros segmento viešiesiems pirkimams.

					2022	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
IŠ VISO asignavimų programos paketui	Įsipareigojimai	=1+3 +4			106,300	145,350	224,350	217,700	234,213		927,913
	Mokėjimai	=2+3 +5			98,300	97,350	196,350	194,700	194,200	147,013	927,913

IŠ VISO asignavimų pagal 1 išlaidų kategoriją	Įsipareigojimai	=1+3			108,250	148,200	228,200	223,200	240,063		947,913
	Mokėjimai	=2+3			100,250	100,200	200,200	200,200	200,050	147,013	947,913

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	05	Saugumas ir gynyba. 13 veiksmų grupė „Gynyba“
--	----	---

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	IŠ VISO
13.0501 Veiklos asignavimai „Saugus junglumas“	Įsipareigojimai	1			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000		500,000
	Mokėjimai	2			30,000	50,000	100,000	100,000	100,000	120,000	500,000
IŠ VISO asignavimų	Įsipareigojimai	=1			30,000	96,000	111,000	121,000	142,000		500,000

programos paketui pagal 5 išlaidų kategoriją	Mokėjimai	=2			30,000	50,000	100,000	100,000	100,000	120,000	500,000
--	-----------	----	--	--	--------	--------	---------	---------	---------	---------	---------

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	06	KAIMYNINĖS ŠALYS IR PASAULIS. 14 veiksmų grupė „Išorės veiksmai“
--	----	--

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	IŠ VISO
14.07 Veiklos asignavimai „Saugus junglumas“	Įsipareigojimai	1					50,000	50,000	50,000		150,000
	Mokėjimai	2					40,000	40,000	40,000	30,000	150,000
IŠ VISO asignavimų programos paketui pagal 6 išlaidų kategoriją	Įsipareigojimai	=1					50,000	50,000	50,000		150,000
	Mokėjimai	=2					40,000	40,000	40,000	30,000	150,000

IŠ VISO veiklos asignavimų (visos veiklos išlaidų kategorijos, įskaitant EUSPA perkėlimo biudžetą)	Įsipareigojimai	4			138,000	244,000	389,000	394,000	432,013		1 597,013
	Mokėjimai	5			130,000	150,000	340,000	340,000	340,000	297,013	1 597,013

IŠ VISO administracinio pobūdžio asignavimų, finansuojamų iš konkrečių programų paketo lėšų (visose veiklos išlaidų kategorijose)	Išsipareigojimai = Mokėjimai	(6)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050		0,900
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 1–6 IŠLAIDŲ KATEGORIJAS	Išsipareigojimai	=4+6			138,250	244,200	389,200	394,200	432,063		1 597,913
	Mokėjimai	=5+6			130,250	150,200	340,200	340,200	340,050	297,013	1 597,913

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	7	„Administracinės išlaidos“
--	----------	----------------------------

Šią dalį pildyti naudojant administracinio pobūdžio biudžeto duomenų lentelę, kuri pirmiausia bus pateikta finansinės teisės akto pasiūlymo pažymos priede (Vidaus taisyklių V priedas) ir įkelta į DECIDE tarnybų tarpusavio konsultacijoms.

		mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)								IŠ VISO
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	
Žmogiškieji ištekliai			2,334	2,334	2,334	2,334	1,690	1,448		12,474
Kitos administracinės išlaidos			0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343		2,058
IŠ VISO asignavimų pagal daugiamečių finansinės programos 7 IŠLAIDŲ	(Iš viso įsipareigojimų = Iš viso mokėjimų)		2,667	2,667	2,667	2,667	2,033	1,791		14,532

KATEGORIJA										
------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	IŠ VISO
IŠ VISO asignavimų visose daugiametės finansinės programos IŠLAIDŲ KATEGORIJOSE	Įsipareigojimai		2,677	140,927	246,877	391,877	396,23341	433,854		1 612,445
	Mokėjimai		2,677	132,927	152,877	342,877	342,23333	341,841	297,013	1 612,445

Informacijai. Be Kosmoso programos ir Sąjungos saugaus junglumo programos, DFP dokumentų rinkinys apima atskirą ES įnašo į Agentūrą paketą, kurį reprezentuoja 04.1001 biudžeto eilutė ir kurio pirminė suma yra 504 mln. EUR. Papildomas 20 mln. EUR įnašas skiriamas papildomiems EUSPA darbuotojams finansuoti (30 etatų 2027 m.).

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	IŠ VISO
Veiklos asignavimai 04.10 01 ES įnašas į Agentūrą	Įsipareigojimai	56,175	68,345	72,812	75,770	76,059	77,577	77,777		504,515

	Mokėjimai	56,175	68,345	72,812	75,770	76,059	77,577	77,777		504,515
Įnašas iš saugaus junglumo biudžeto į EUSPA biudžetą	Įsipareigojimai			1,950	2,850	3,850	5,500	5,850		20,000
	Mokėjimai			1,950	2,850	3,850	5,500	5,850		20,000
IŠ VISO EUSPA	Įsipareigojimai	56,175	68,345	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627		524,515
	Mokėjimai	56,175	68,345	74,762	78,620	79,909	83,077	83,627		524,515

Papildomas EUSPA biudžetas paskirstomas taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)		mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)								
		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Po 2027	IŠ VISO
1 antraštinė dalis. Darbo užmokestis	Įsipareigojimai			1,225	1,825	2,450	3,700	3,950		13,150
	Mokėjimai			1,225	1,825	2,450	3,700	3,950		13,150
2 antraštinė dalis. Kitos administracinės išlaidos	Įsipareigojimai			0,450	0,750	1,000	1,400	1,400		5,000
	Mokėjimai			0,450	0,750	1,000	1,400	1,400		5,000

3 antraštinė dalis. Veiklos išlaidos	Įsipareigojimai			0,275	0,275	0,400	0,400	0,500		1,850
	Mokėjimai			0,275	0,275	0,400	0,400	0,500		1,850
IŠ VISO papildomo EUSPA biudžeto	Įsipareigojimai			1,950	2,850	3,850	5,500	5,800		20,000
	Mokėjimai			1,950	2,850	3,850	5,500	5,800		20,000

EUSPA darbuotojų poreikis 2021–2027 m. (darbuotojų skaičius):

<u>Pradiniai EUSPA darbuotojai pagal kosmoso reglamentą</u>	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Laikinieji darbuotojai AD	189	229	249	249	249	249	249
Laikinieji darbuotojai AST	2	2	2	2	2	2	2

CA	34	34	34	34	34	34	34
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	13	14	14	14	16	16	16
IŠ VISO	238	279	299	299	301	301	301

<u>Papildomi darbuotojai, kurių prašoma EUSPA</u>	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Laikinieji darbuotojai AD	0	0	5	8	10	15	15
Laikinieji darbuotojai AST	0	0	0	0	0	0	0
CA	0	0	4	5	7	10	12
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	0	0	1	1	2	3	3
IŠ VISO	0	0	10	14	19	28	30

IŠ VISO darbuotojų EUSPA	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Laikinieji darbuotojai AD	189	229	254	257	259	264	264
Laikinieji darbuotojai AST	2	2	2	2	2	2	2
CA	34	34	38	39	41	44	46
Deleguotieji nacionaliniai ekspertai	13	14	15	15	18	19	19
IŠ VISO	238	279	309	313	320	329	331

30 papildomų etatų EUSPA yra susiję su vyriausybės infrastruktūros eksploatavimu ir vyriausybinių paslaugų teikimu, įskaitant susijusių sutarčių valdymą, vyriausybės infrastruktūros ir paslaugų saugumo akreditavimą ir bendrą su naudotojais susijusių vyriausybinių paslaugų aspektų koordinavimą.

3.2.4. Numatomo poveikio administraciniam asignavimams santrauka

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimų nenaudojama
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti administracinio pobūdžio asignavimai naudojami taip:

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Metai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	IŠ VISO
-------	------	------	------	------	------	------	------	------------

Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJA								
Žmogiškieji ištekliai		2,334	2,334	2,334	2,334	1,690	1,448	12,474
Kitos administracinės išlaidos		0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	0,343	2,058
Tarpinė suma pagal Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ		2,677	2,677	2,677	2,677	2,033	1,791	14,532

Neįtraukta į Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ								
Žmogiškieji ištekliai								
Kitos administracinio pobūdžio išlaidos (buvusios BA eilutės)			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050	0,900
Tarpinė suma, neįtraukta į Daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ			0,250	0,200	0,200	0,200	0,050	0,900

KATEGORIJA								
------------	--	--	--	--	--	--	--	--

IŠ VISO		2,677	2,927	2,877	2,877	2,233	1,841	15,432
----------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Žmogiškųjų išteklių ir kitų administracinio pobūdžio išlaidų asignavimų poreikiai bus tenkinami iš GD asignavimų, jau paskirtų veiksmui valdyti ir (arba) perskirstytų generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

3.2.4.1. Numatomi žmogiškųjų išteklių poreikiai

- ☐ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškųjų išteklių nenaudojama.
- ☒ Pasiūlymui (iniciatyvai) įgyvendinti žmogiškieji ištekliai naudojami taip:

Sąmatą surašyti etatų vienetais

Metai	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• <u>DEFIS GD</u> etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
Komisijos būstinė ir atstovybės		11	11	11	11	8	7
Igaliojimų perdavimas							
Moksliniai tyrimai							
• Išorės darbuotojai (etato ekvivalentas) – AC. AL. END. INT ir JED <u>DG DEFIS</u> 7 išlaidų kategorija.							
Finansuojama pagal daugiametės finansinės programos 7 IŠLAIDŲ KATEGORIJĄ	- būstinėje	7	7	7	7	5	4
	- delegacijose						
Finansuojama iš programos paketo lėšų	- būstinėje						
	- delegacijose						
Moksliniai tyrimai							
Kita (nurodyti)							
IŠ VISO		18	18	18	18	13	11

Žmogiškųjų išteklių poreikiai bus tenkinami panaudojant GD darbuotojus, jau paskirtus veiksmui valdyti ir (arba) persikirstytus generaliniame direktorate, ir prireikus finansuojami iš papildomų lėšų, kurios atsakingam GD gali būti skiriamos pagal metinę lėšų skyrimo procedūrą ir atsižvelgiant į biudžeto apribojimus.

Vykdytinų užduočių aprašymas:

Pareigūnai ir laikinieji darbuotojai	11 etato ekvivalentų veiklai pradėti 2027 m. sumažinta iki 7, kad būtų užtikrintas
--------------------------------------	--

	viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės valdymas ir operacinė, finansinė bei teisinė veiklos stebėseną.
Išorės darbuotojai	7 etato ekvivalentai veiklai pradėti (3 AC ir 4 deleguotieji nacionaliniai ekspertai), 2027 m. sumažinant iki 4 (1 AC ir 3 deleguotieji nacionaliniai ekspertai), siekiant užtikrinti viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės valdymą ir veiklos stebėseną.

3.2.5. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

Pasiūlymas (iniciatyva)

- ☒ Galima visiškai finansuoti perskirstant asignavimą atitinkamoje daugiametės finansinės programos (DFP) išlaidų kategorijoje.

1, 5 ir 6 išlaidų kategorijos. Išsamiau apie tai žr. 3.2 skirsnyje.

- ☒ Reikia panaudoti nepaskirstytą maržą pagal atitinkamą DFP išlaidų kategoriją ir (arba) specialias priemones, kaip apibrėžta DFP reglamente.

1 ir 5 išlaidų kategorijų maržos. Išsamiau apie tai žr. 3.2 skirsnyje.

- ☐ Reikia persvarstyti DFP.

Paaiškinti, ką reikia atlikti, ir nurodyti atitinkamas išlaidų kategorijas, biudžeto eilutes ir sumas.

3.2.6. Trečiųjų šalių įnašai

Pasiūlyme (iniciatyvoje):

- ☐ nenumatyta bendro su trečiosiomis šalimis finansavimo
- ☒ numatytas trečiųjų šalių bendras finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	2023	2024	2025	2026	2027	Iš viso
EKA ir (arba) valstybės narės	SBS	SBS	SBS	SBS	SBS	SBS
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų						

EKA ir (arba) valstybės narės vėliau patvirtins savo dalyvavimą tokioje veikloje.

3.3. Numatomas poveikis pajamoms

- ☒ Pasiūlymas (iniciatyva) neturi finansinio poveikio pajamoms.
- ☐ Pasiūlymas (iniciatyva) turi finansinį poveikį:
 - ☐ nuosaviems ištekliams
 - ☐ kitoms pajamoms
 - nurodyti, jei pajamos priskirtos išlaidų eilutėms ☐

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Biudžeto pajamų eilutė:	Einamųjų finansinių metų asignavimai	Pasiūlymo (iniciatyvos) poveikis ⁵⁶						
		N metai	N+1 metai	N+2 metai	N+3 metai	Atsižvelgiant į poveikio trukmę įterpti reikiamą metų skaičių (žr. 1.6 punktą)		
..... straipsnis								

Asignuotųjų pajamų atveju nurodyti biudžeto išlaidų eilutę (-es), kuriai (-oms) daromas poveikis.

[...]

Kitos pastabos (pvz., poveikio pajamoms apskaičiavimo metodas (formulė) arba kita informacija).

[...]

⁵⁶ Tradiciniai nuosavi ištekliai (muitai, cukraus mokesčiai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 20 % surinkimo sąnaudų.